

28.1.2015

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

2 – 2015

Kokousaika: 28.1.2015 klo 18.00 – 22.14

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

2 – 2015

Mötestid: 28.1.2015 kl 18.00 – 22.14

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

28.1.2015

---

27 §.....	6
Esityslistan asia nro 4	6
TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN JA PUHEENJOHTAJAN VALINTA.....	6
Valtuutettu Koulumies.....	6
Valtuutettu Männistö.....	6
Valtuutettu Rydman	6
28 §.....	7
Esityslistan asia nro 5	7
TAIDEMUSEON JOHTOKUNNAN VARAJÄSENEEN VALINTA	7
Valtuutettu Männistö.....	7
29 §.....	7
Esityslistan asia nro 6	7
KIINTEISTÖLAUTAKUNNAN JÄSENEEN JA PUHEENJOHTAJAN VALINTA	7
Valtuutettu Männistö.....	7
30 §.....	8
Esityslistan asia nro 7	8
VARMA TENNISKLUBI VTK RY:LLE MYÖNNETTYJEN LAINOJEN LYHENNYSVAPAA JA LAINA-AJAN PIDENTÄMINEN	8
Valtuutettu Ebeling.....	8
Kaupunginjohtaja Pajunen.....	8
31 §.....	9
Esityslistan asia nro 8	9
FYSIATRIAN POLIKLINIKKATOIMINNAN SIIRTÄMINEN LIIKKEENLUOVUTUKSENA HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄLLE	9
Valtuutettu Karhuvaara	9
32 §.....	9
Esityslistan asia nro 9	9
KESKUSTAKIRJASTON HANKESUUNNITELMA.....	9
Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki	10
Valtuutettu Oskala	11
Valtuutettu Kari	12
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	13

28.1.2015

Valtuutettu Arhinmäki.....	13
Valtuutettu Ebeling.....	15
Valtuutettu Oskala (vastauspuheenvuoro).....	16
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro).....	16
Valtuutettu Puhakka.....	16
Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro).....	17
Ledamoten Storgård (replik).....	18
Valtuutettu Sumuvuori.....	18
Ledamoten Modig.....	20
Valtuutettu Sumuvuori (vastauspuheenvuoro).....	22
Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro).....	22
Valtuutettu Muttilainen.....	22
Valtuutettu Kolbe.....	24
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	25
Valtuutettu Ingervo.....	25
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	26
Valtuutettu Hakanen.....	26
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	28
Valtuutettu Jalovaara.....	28
Valtuutettu Perälä.....	29
Valtuutettu Relander.....	30
Valtuutettu Kantola.....	31
Valtuutettu Muurinen.....	32
Ledamoten Månsson.....	33
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro).....	34
Valtuutettu Hyttinen.....	35
Valtuutettu Rissanen.....	36
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro).....	36
Valtuutettu Luukkainen.....	37
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	38
Valtuutettu Sumuvuori (vastauspuheenvuoro).....	38
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	38
Valtuutettu Luukkainen (vastauspuheenvuoro).....	39
Valtuutettu Karhuvaara.....	39
Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki.....	40
Valtuutettu Sumuvuori (vastauspuheenvuoro).....	41
Valtuutettu Luukkainen (vastauspuheenvuoro).....	41
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	42
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro).....	42
Valtuutettu Enroth.....	43
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro).....	43
Valtuutettu Pelkonen.....	44
Ledamoten Wallgren.....	44

28.1.2015

Valtuutettu Anttila.....	45
Valtuutettu Nieminen (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Kolbe (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro).....	47
Valtuutettu Niiranen	47
Valtuutettu Rydman	48
Valtuutettu Mutttilainen (vastauspuheenvuoro).....	50
Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)	50
Valtuutettu Torsti.....	50
Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)	52
Valtuutettu Nieminen (vastauspuheenvuoro).....	52
Valtuutettu Urho.....	52
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro).....	54
Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen	54
Valtuutettu Mäkimattila	55
Valtuutettu Korkkula.....	56
Valtuutettu Razmyar	56
Valtuutettu Huru.....	57
Valtuutettu Hakanen	58
Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)	59
Valtuutettu Pakarinen (vastauspuheenvuoro).....	60
Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro).....	60
Valtuutettu Alanko-Kahiluoto	61
Valtuutettu Holopainen	61
Valtuutettu Hyttinen	62
Valtuutettu Karhuvaara	63
Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki	63
Valtuutettu Hakola	64
Valtuutettu Männistö.....	65
Valtuutettu Hursti	67
Valtuutettu Sevander	67
Valtuutettu Lindell	68
Valtuutettu Kanerva	68
Valtuutettu Relander.....	69
Valtuutettu Huru (vastauspuheenvuoro)	69
Ledamoten Wallgren.....	70
Ledamoten Storgård.....	70
Valtuutettu Hakanen	71
Valtuutettu Wallgren (vastauspuheenvuoro).....	72
Valtuutettu Lipponen.....	72
Valtuutettu Hursti	72
Valtuutettu Arhinmäki.....	73

28.1.2015

Valtuutettu Muttilainen	73
Valtuutettu Lovén.....	74
Valtuutettu Arhinmäki.....	74
Valtuutettu Taipale.....	74
Valtuutettu Arhinmäki.....	75
Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki	75
Valtuutettu Männistö	75
Valtuutettu Hakanen	76

28.1.2015

---

27 §

Esityslistan asia nro 4

TARKASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN JA PUHEENJOHTAJAN VALINTA

Valtuutettu Koulumies

Valtuutetut. Hyvä puheenjohtaja.

Meillähän piti olla tässä kiertoa näissä tehtävissä, mutta nyt on käynyt niin, että kaupungin lakimiehen tulkinnan mukaan tähän tehtävään ehdotettu uusi henkilö onkin jäävi, joten nyt erittäin nerokkaasti perun tämän eroilmoitukseni tai eronpyyntöni sekä lautakunnan jäsenyydestä että puheenjohtajuudesta. Toivon, että valitsette sinne minun tilalleni minut uudestaan.

Kiitos.

Valtuutettu Männistö

Puheenjohtaja.

Kun eroa pyytänyt henkilö on peruuttanut eroanomuksen, teen sitten tähän esityslistan esitykseen vastaesityksen, että emme myönnä hänelle eroa tarkastuslautakunnan jäsenen ja puheenjohtajan paikalta.

Valtuutettu Rydman

Kannatan Männistön esitystä.

28.1.2015

---

28 §

Esityslistan asia nro 5

TAIDEMUSEON JOHTOKUNNAN VARAJÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Männistö

Puheenjohtaja.

Esitän Christian Järnefeltiä.

29 §

Esityslistan asia nro 6

KIINTEISTÖLAUTAKUNNAN JÄSENEEN JA PUHEENJOHTAJAN VALINTA

Valtuutettu Männistö

Puheenjohtaja. Valtuutetut

Esitän kiinteistölautakunnan jäseneksi ja puheenjohtajaksi Juha Hakola.

28.1.2015

---

30 §

Esityslistan asia nro 7

VARMA TENNISKLUBI VTK RY:LLE MYÖNNETTYJEN LAINOJEN LYHENNYSVAPAA JA
LAINA-AJAN PIDENTÄMINEN

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Varma Tennisklubin lainajärjestelyasia on kaksipiippuinen. Huonolta vaikuttaa se, että yhdistyksen taloushaasteet ovat pitkäaikaisia ja toistuvia. Positiivista on se, että yhdistys on välillä maksanut lainarästänsä merkittävästi pois. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että yhdistyksessä ei ole täyttä vastuunottoa sen omasta taloudesta. Jos kaupunki toistuvasti päästää yhdistyksen pälkähästä ilman muita toimenpiteitä, on vaarana, ettei yhdistys nouse koskaan omille jaloilleen. Kaupungin kannalta ei ole hyvä, jos sellaiset yhdistykset, joiden olisi mahdollista harjoittaa taloudellisesti kannattavaa toimintaa, jättävät mahdollisuutensa käyttämättä ja jättäytyvät kaupungin toistuvien tukien varaan.

Haluaisin kysyä kaupunginjohtajalta, uskooko hän, että Varma Tennis-klubi VTK ry nousee omille jaloilleen tämän tänään päätettävän toimenpiteen johdosta. Toiseksi haluan kysyä, antaako kaupunki tällaisissa tilanteissa mitään opastusta liiketoiminnan saamiseksi kannattavaksi vai onko ainoa avun muoto raha.

Kiitos.

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä asia on valmisteltu kaupungin normaalien valmisteluperiaatteiden mukaisesti. Arviot on tehty niin liikuntavirastossa kuin kaupunginkansliassakin. Mielestäni valmistelu noudattaa hyvää valmistelu- ja hallintotapaa. Kysymykset siitä, mitä tulevaisuudessa tapahtuu, niin niihin en ikävä kyllä pysty vastaamaan. Kaupunginhallituksessa asiaa esitellessäni kyllä omalta osaltani olin vakuuttunut siitä, että niitä periaatteita,

28.1.2015

---

joita kaupungissa pitää noudattaa, myös tässä valmistelussa on noudatettu.

31 §

Esityslistan asia nro 8

FYSIATRIAN POLIKLINIKKATOIMINNAN SIIRTÄMINEN LIIKKEENLUOVUTUKSENA HELSINGIN JA UUDENMAAN SAIRAANHOITOPUIRIN KUNTAYHTYMÄLLE

Valtuutettu Karhuvaara

Puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Tämä ehdotus on erinomainen paitsi fysiatrian alan kannalta, myös helsinkiläisten kansalaisten kannalta. Kaikki tiedämme, että fysiatreista koko Suomessa itse asiassa on aika paljon pulaa. Meillä Helsingin kaupungilla kyseisen poliklinikan jonot ovat sietämättömät. Yhdistämällä tämä kaupungin ja erikoissairanhoidon toiminta yhteen ammatillisesti syvään klusteriin, niin uskon kaikkien siitä jatkossakin hyötyvän. Ja nyt tämä olkoon hyvänä avauksena sille, että myös muun muassa neurologia ja sisätaudit – yksinä aloina mainitakseni – saavat samanlaisen vahvistavan organisaatiokäsittelyn jatkossa.

Kiitos.

32 §

Esityslistan asia nro 9

KESKUSTAKIRJASTON HANKESUUNNITELMA

28.1.2015

Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin keskustakirjasto on yksi Suomen 100-vuotisen itsenäisyyden juhluvuoden merkittävistä hankkeista. Tämä on varmasti perusteltua, koska kirjastolaitoksella, sen kyvyllä tarjota tasa-arvoisesti pääsy tiedon ja taiteen lähteille, on suuri merkitys siinä, minkälaiseksi maamme historia on muodostunut.

Helsingin keskustakirjasto täydentää kauan kaivatulla tavalla meidän kirjastoverkkoamme ja se toisaalta täydentää hyvällä tavalla myös kaupunkimme keskustaa. Helsingissä ei oikeastaan ole ollut varsinaista nykyaikaista keskustakirjastoa. Pääkirjasto on sijainnut Pasilassa ja muut lähellä keskustaa olevat kirjastot ovat alueellisia kirjastoja. Nyt meillä on tilaisuus paikata tämä puute.

Helsingin keskusta on viime vuosina rakentunut voimakkaasti. Se on luonnollisesti monin osin nimenomaan kaupallinen keskusta. Se on monien taideinstituutioiden keskusta, mutta tuntuu selvältä, että kirjasto – avoin, matalan kynnyksen demokraattinen, epäkaupallinen tila – kaupungin keskustassa on tämän kaupungin, seudun ja tämän maan asukkaille tarpeellinen ja hyvä.

Kirjastohankkeesta on järjestetty arkkitehtikilpailu, jossa kirjaston paikaksi osoitettiin yksi viimeisistä jäljellä olevista vapaista tonteista Töölönlahden Musiikkitalon, Kiasman, Sanomatalon muodostaman Kansalaistorin alueella. Kirjaston arkkitehtikilpailun voitti ALA Arkkitehtien hanke, joka näkyy tässä takana olevassa kuvassa. Eri puolilla maailmaa on viime vuosien aikana – ehkä muutaman viime vuosikymmenen aikana – avattu monia uusia keskustakirjastoja, sen kaltaisia, mitä tässäkin tavoitellaan. Näille kaikille hankkeille on yhteistä se, että näillä uusilla, houkuttelevilla ja hyvän sijainnin omaavilla kirjastorakennuksilla on saatu kirjastojen kävijämäärät kasvamaan.

Tämän hankkeen kustannusarvio on 98 miljoonaa euroa. Niin kuin esitelytekstistäkin käy ilmi, tästä summasta on tarkoitus pitää kiinni. Hanke pohjautuu valtuustostrategiaan, jossa linjataan, että kaupunki tarvitsee keskustakirjaston. Samalla linjataan, että lähikirjastoista ei ole tarkoitus luopua.

Tässä vielä kuva siitä, mitä eri puolilla kaupunkia kirjastoissa on tänään tapahtunut. Tätä hanketta on valmisteltu yhteistyössä eri kirjastojen, kirjastojen työntekijöiden ja helsinkiläisten kanssa, jotta se parhaalla mahdollisella tavalla palvelisi käyttäjiään.

28.1.2015

Kiitoksia. Jätän tähän vielä lopuksi kuvan, josta näkyy se, mikä on tällä hetkellä kirjastopinta-ala 1000:ta asukasta kohden Helsingissä, mikä on valtakunnallinen suositus, valtakunnan keskiarvo, ja mihin sijoitumme sen jälkeen, kun tämä hanke toivottavasti aikataulussaan vuonna -18 valmistuu.

Kiitoksia.

Valtuutettu Oskala

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensinnäkin on todella mukavaa olla täällä kerrankin puhumassa asiasta, josta tulee itselle hyvä mieli. Keskimäärin täällä kun puhutaan, niin ei tässä viime vuosina ja tuskin tulevinakaan vuosina saa puhua asioista, joissa aidosti voidaan tehdä tähän kaupunkiin sellaista hyvää ja mukavaa, josta oikeasti uskon, että tämän valtuuston suuri enemmistö – ehkä jopa täysin yksimielinen enemmistö – on sitä mieltä, että tämä on erinomainen juttu.

Mihin keskustakirjastoa tarvitaan? Anni sanoi jo hyvin, että tarvitsemme keskustaan myös epäkaupallista tilaa. Sitä keskustakirjasto tarjoaa. Se tarjoaa myös kaiken maailman ryhmätyötiloja. Kaikille näille on valtaisa kysyntä, vaikka perinteisten kirjojen kysyntä ehkä jossain vaiheessa vähenee.

Minä tässä vähän ehkä ennakoin jo tulevaa keskustelua, koska ainoa kunnan vasta-argumentti, joka keskustelussa tämän kirjaston ympäriltä on esitetty, on ollut oikeastaan se, että keskustakirjasto on lähikirjastoja vastaan. Minä en jaksa uskoa tähän ollenkaan. Tämä salihan niiden lähikirjastojenkin tulevaisuudesta päättää. Lähikirjastoilla ja keskustakirjastolla on eri funktio. Ne tukevat toisiaan. Toinen ilman toista ei ole mitään. Me tarvitsemme sekä ne lähikirjastot että tämän pääkirjaston.

Sen verran minä harrastin tätä kirjastoasiaa tuossa jo syksyllä, että kaivoin kirjastot.fi:n tilastoja esiin. Helsingissä on kirjastojen kokonaismäärä pysynyt käytännössä samana lähestulkoon 80-luvun puolivälistä lähtien. Meillä on ollut vuonna 2000 36 kirjastoa. Meillä on yhä 36 kirjastoa. Vuonna 2000 Helsingissä oli 550 000 asukasta. Siinä vaiheessa, kun keskustakirjasto valmistuu, ja vuonna 2020 se on 2. vuonnaan toiminnassa, meillä asuu täällä Helsingissä 660 000 ihmistä, eli 110 000 ihmistä lisää. Kyllä meillä on varaa rakentaa keskustakirjasto, ylläpitää se, ja samanaikaisesti nämä lähikirjastot. Periaatteessa se lu-

28.1.2015

---

ku, montako kirjastoa meillä on per asukkaita, niin asukasmäärä kasvaa koko ajan.

Kaupunginkirjasto on lisäksi toiminnassaan erinomainen esimerkki siitä, miten toimintaa voidaan tehostaa aidosti. Kaupunginkirjaston vakituisten työvoiman määrä on vähentynyt viime vuosina muun muassa eläköitymisen myötä, mutta samanaikaisesti kaupunginkirjasto on lisännyt aukiolotuntejaan. Tämä on mahdollistettu lainaus- ja palautusautomaateilla ja parantamalla prosesseja. Minun nähdäkseni mikään ei estä sitä, etteikö kirjasto voi tehostaa toimintaansa positiivisella tavalla tulevaisuudessakin, vaikka ehkä helpoimmat asiat on toteutettu. Mutta tosiaan, tehostaminenkaan ei aina ole huonosta. Keskustakirjasto ja kirjastolaitos Helsingissä ovat siitä erittäin hyvä esimerkki.

Laitetaan lapio maahan. Mahtava homma!

Kiitos.

Valtuutettu Kari

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Täytyy yhtyä edelliseen puhujaan. Ihana kerrankin päästä tänne puhumaan asiasta, jota voi täydellä sydämellä lämpimästi kannattaa.

Helsinki tarvitsee keskustakirjaston. Suuri kirjasto kaupungin ydinkeskustassa, Eduskuntataloa vastapäätä, Kansalaistorin reunalla, on uudelle kirjastolle ihan täydellinen paikka. Tämä kirjasto täyttää myös sen aukon, joka meidän kirjastoverkossamme on ihan liian pitkään ollut. Suuren yleisen kirjaston rakentaminen kaupungin keskusta on minun mielestäni todella hyvää kaupunkisuunnittelua.

Hyvää kaupunkikeskustaa ei voi miettiä pelkästään siitä näkökulmasta, että miten siellä voi liikkua. Hyvää kaupunkia pitää ajatella myös niin, että miten siellä halutaan pysähtyä. Hyvässä ja viihtyisässä kaupunkikeskustassa halutaan pysähtyä, siellä halutaan viettää aikaa ja siellä halutaan olla. Keskustakirjasto tekee meille vihdoinkin tällaisen paikan. Kaupungin ydin ei voi olla varattu vain läpikulkuliikenteelle ja ostosten tekemiselle. Jokainen meistä, joka viettää aikaa Helsingin keskustassa pienten lasten kanssa, tietää, että meiltä puuttuu juuri sellainen julkinen tila, jossa me saamme vain olla. Me tarvitsemme epäkaupallista tilaa, jossa ei ole ostopakkoa. Me tarvitsemme tilaa, jossa saa vain lukea, jossa saa vain hengata, jossa saa viettää aikaa ja ideoida. Keskustakirjasto palvelee elävän kaupungin syntymistä.

28.1.2015

Minä haluan vielä toistaa sen tärkeän asian, joka tässä helposti halutaan kyseenalaistaa: keskustakirjaston takia ei tulla lakkauttamaan yhtäkään lähikirjastoa. Ei yhtäkään. Meillä on tästä selkeät yhteiset linjat, selvä yhteinen tahto. Vihreä ryhmä aikoo tehdä kaikkensa sen eteen, että siitä pidetään kiinni.

Helsinkiin syntyy koko ajan uusia lukuhaluja helsinkiläisiä ja tämä kaupunki kasvaa. Kasvavassa kaupungissa kirjastoista säästäminen on typerintä säästämistä, mitä on. Kirjastot ovat edullinen ja suosittu lähipalvelu. Ihmiset haluavat lukea koko ajan lisää. Se on myös palvelu, johon me olemme panostaneet tähän asti ihan liian vähän. Nyt on oleellista, että saadaan homma eteenpäin ja tämä päätös tehtyä, ja Helsinki saa vihdoin sen keskustakirjaston, joka täältä on pitkään puuttunut. Ei voi kuin lämpimästi kannattaa tätä hanketta.

Kiitos.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Edelliset puhujat voimakkaasti puhuivat omasta puolestaan, eli miten hyvä se on asukkaille, mutta haluan muistuttaa siitä, mitä apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen meille kertoi, että siellä tulee käymään 10 000 ihmistä päivässä. Me rakennamme sen myös meidän kaupungissamme vieraileville henkilöille, joten se on myös elinkeinopoliittisesti erittäin tärkeä hanke.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Keskustakirjasto – aivan niin kuin apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki sanoo – on itsenäisyyden juhluvuoden hanke. Toimiessani kulttuuriministerinä ajoin voimakkaasti sitä, että tämä hanke saatiin nimenomaan – kun yksi rakennushanke, niin tämä hanke – listalle. Kävimme pitkään keskusteluja Helsingin kaupungin kanssa, apulaiskaupunginjohtaja Viljasen kanssa. Normaali rahoitushan tällaiselle hankkeelle valtiolla olisi 8 miljoonaa euroa. Niin kuin nyt nähdään esityslistalta, koska tämä on saatu juhluvuoden hankkeeksi, niin rahoitus on 30 miljoonaa. Tämä on erittäin hieno kädenojennus myös Helsingille valtion suunnalta.

28.1.2015

Mutta miten voidaan valita juhluvuoden hankkeeksi Helsingin keskustakirjasto? Aivan niin kuin valtuutettu Asko-Seljavaara sanoi, kysymys ei ole vain Helsingin keskustakirjastosta, vaan kysymys on siitä, että tällä juhlistetaan koko suomalaista kirjastolaitosta, 150-vuotista, meidän sivistyksemme, äidinkielemme ja lukemisen, meidän ymmärryksemme yhtä keskeistä pilaria. Suomalaiset ovat maailman johtavia kirjastossa kävijöitä, kirjojen lainaajia, lukijoita.

Tässä kirjastohankkeessa pitää olla, ei vain arkkitehtuurisesti, vaan myös toiminnallisesti suurta kunnianhimoa. Nimittäin ajatus on se, että kun tällä juhlistetaan itsenäisyyden 100:aa vuotta, niin tällä myös lähdetään hakemaan sitä, mikä on kirjasto 2,0 tai 3,0 – uusia malleja, miten kirjasto tulevaisuudessa toimii. Kirjasto ei ole – sen päätehtävä on edelleen ohjata ihmisiä lukemisen pariin, osata neuvoa, tukea, innostaa lukemisen harrastamiseen, mutta yhtä tärkeää on se, että kirjasto kehityy ihmisten kohtaamispaikaksi, vapaaksi, epäkaupalliseksi tilaksi, jossa järjestöt voivat kokoontua, jossa voi muutenkin viettää aikaa. Sen vuoksi tämä on myös valtakunnallinen hanke, ei vain Helsingin hanke. Sen vuoksi on perusteltua, että valtio päätti tukea kovan väännön jälkeen peräti 30 miljoonalla tätä keskustakirjastohanketta. Olen ylpeä siitä, että tällainen päätös saatiin aikaan toimiessani kulttuuriministerinä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä puheenvuoroissa on jo viitattu siihen, ovatko lähi- tai lähiökirjastot ja keskustakirjasto vastakkaisia. Eivät ole eivätkä saa olla. Lähiö- tai lähikirjastoilla on aivan eri tehtävä kuin keskustakirjastolla. Mutta huolta tietenkin herättää se, onko meillä samat resurssit jatkossa käytettävissä kuin on ollut tähän asti meidän yhteisiin kirjastoihimme. Jos näin on, niin se välttämättä asettaa keskustakirjaston ja lähikirjastot vastakkain.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä oli kysymys myös, minkä esitin apulaiskaupunginjohtaja Viljaselle, kun kävin valtion suunnalta neuvotteluja kaupungin kanssa tästä rahoituksesta. Silloin apulaiskaupunginjohtaja Viljanen painotti, että lähiö- ja lähikirjastoista ei tulla karsimaan tämän hankkeen myötä. Meille on erittäin tärkeää puolustaa ihmisten lähellä olevia palveluita. On hyvä myös, että kaupungin strategiaan on se selvästi kirjattu.

Arvoisa puheenjohtaja.

Sen vuoksi teenkin ponnen, jotta se näkyy selvästi tässä päätöksenteossa, joka on suoraan, sanasta sanaan sama, minkä olemme yhdessä

28.1.2015

---

strategiaohjelman sivulle 16 kirjanneet. Teen ponnen, jonka sisältö on seuraava:

Keskustakirjastoa viedään eteenpäin yhteistyössä valtion ja muiden toimijoiden kanssa vaarantamatta lähikirjastoverkkoa.

Tämän me olemme yhdessä hyväksyneet, ja näin ponnen kautta äärimmäisen tärkeää, että tämä tässä päätöksenteon yhteydessä hyväksytään muistutuksena siitä, mikä on meidän lähtökohtamme.

Kiitoksia.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Keskustakirjasto on monella tavalla viehättävä hanke. Rakennus vaikuttaa kauniilta ja toimintakonsepti mielenkiintoiselta. Itsenäisyys on myös niin tärkeä asia, että on luonnollista miettiä merkittävää tapaa juhlistaa sen 100-vuotisjuhlaa. Toki tämä vaikuttaa jonkin verran keino-tekoiselta, sillä kirjaston on tarkoitus olla käytettävissä viimeistään 101-vuotisjuhlissa.

Tänään kaupunginvaltuustolle esitetään lähes 100 miljoonaa maksavan keskustakirjaston hankesuunnitelmaa, josta Helsingin kaupungin osuudeksi on tulossa 66 miljoonaa. Keskustakirjaston arvellaan lisäävän myös vuotuisia käyttökustannuksia enintään 6,4 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuuston 12.11.2014 hyväksymässä vuoden 2015 talousarviossa ja vuosien 2015—2017 taloussuunnitelmassa edellytetään, että keskustakirjastohankkeen toteutuessa vähintään puolet käyttötalouden toimintamenojen nousupaineista katetaan kirjastotoimen toimintamenojen sisältä tai uusilla kirjastotoimen ulkopuolisilla tulolähteillä. Tämä tarkoittaa käytännössä muihin kirjastoihin kohdistuvia karsimistoimenpiteitä, mikäli uudet tulolähteet eivät ole riittäviä.

Huolestuttavana pidän sitä, että rakennuskustannusten mahdollinen nousu tulee kokonaisuudessaan helsinkiläisten veronmaksajien maksettavaksi. Keskustakirjastohanke ei viehättävyydestään huolimatta ole syntynyt kaupunkilaisten tarpeista vaan toiselta pohjalta. Jos kaupungin talous ja talouden näkymät olisivat positiiviset, kannattaisin mielelläni keskustakirjastohanketta. Koen kuitenkin tehtäväkseni kaupunginvaltuutettuna pyrkiä pitämään huolta kaupungin rahojen riittämisestä siihen, mikä on tärkeintä kaupunkilaisten hyvinvoinnin kannalta. Vertaisin

28.1.2015

---

keskustakirjaston rakentamista siihen, että talousvaikeuksissa oleva perhe tekee Tekniikan Maailman kestotilauksen, jota ei voi peruuttaa. Kaataako se perheen talouden? Ei kaada, mutta jonkin verran vaikeammaksi se tulevaisuuden tekee.

Nähdäkseni keskustakirjasto ei ole tässä kaupungin taloudellisessa tilanteessa perusteltu hanke. Siksi ehdotan, että päätösesitys hylätään.

Valtuutettu Oskala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos paljon, puheenjohtaja.

Halusin vain erikseen kiittää Paavo Arhinmäkeä hänen työstään Helsingin eduksi tässä keskustakirjastohankkeessa. Hienoa, että tämä tehtiin täysin puoluekannasta katsomatta.

Upeaa duunia, kiitos paljon.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Mika Ebeling esitti, että tämä hanke hylätään sen vuoksi, että kaupungilla ei ole tähän varaa nyt. Haluan painottaa sitä, että kaupunki saa tässä huomattavasti suuremman osuuden valtiolta kuin normaalissa kirjastorakentamisessa. Jos tämä hylätään nyt, niin jatkossa tämä tulee helsinkiläisille veronmaksajille vielä paljon kalliimmaksi. Käytännössä silloin tämä hanke hylätään kokonaan, eikä sitä tulla toteuttamaan koskaan tulevaisuudessa.

Valtuutettu Puhakka

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Olen itse täysillä sydämillä keskustakirjaston rakentamisen kannalla. On erinomaisen hieno asia, että me saamme tällaisen uudentyyppisen kirjaston ja vielä Helsingin keskusta. Itselläni on paino sanalla "kirjastotoiminta". Niin kuin täällä meidän esityslistassamme todetaan, tämä on kirjastotoiminnan lippulaiva. Tästä syystä rohkenen tehdä tänään esityksen, vastaehdotuksen, että hylkäämme yksissä tuumin tämän saunan tästä hankesuunnitelmasta.

28.1.2015

Tässä hankesuunnitelmassa on varauma, eli se, että kehotetaan kiinteistövirastoa hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa tutkimaan mahdollisuudet tarvittaessa etsiä säästökohteita hankkeesta, muun muassa jättämällä toteuttamatta ensi sijassa hankesuunnitelmassa esitettyjä kirjastotoimen alaan kuulumattomien toimintojen tiloja. Tämä varmasti kattaa sisällä saunan, mutta toivoisin, että valtuusto voisi tämän päättää jo täällä, ja voitaisiin lähteä suunnittelua toteuttamaan siitä lähtökohdasta, että ne sadat neliöt otetaan kirjastotoimen siihen ydinkäyttöön.

Meillä on valtavan huutava pula lukupaikoista, oleskelupaikoista keskustassa. Kaupunkiverstas on jatkuvasti täynnä. Itse en ole löytänyt sieltä paikkoja. Sitä paitsi meillä on aivan upea Yrjönkadun sauna siinä ihan kulmilla. Tästä syystä minä toivoisin, että tämä todellakin hylättäisiin täällä ja muutoin jatkettaisiin täysillä tätä suunnittelua. Tämä ei ole hetken tulosta. Me pitkään keskustelimme tästä meidän ryhmässämme ja päädyimme tähän esitykseen.

Olen tehnyt sinne järjestelmään tästä esityksen. Muutoin tämä hanke on erinomainen. Tässä on puhuttu lähikirjastoista jo, ja ehdottomasti lähikirjastot tulee säilyttää. Sitä paitsi apulaiskaupunginjohtaja Viljanen on esittelyissään kertonut, kuinka hyvin tätä on käytetty jo, keskustakirjastosuunnitteluvaiheessa hyödynnetty tuolla lähikirjastoissa. Itsekin olen ollut esimerkiksi tuolla Arabianrannassa kuuntelemassa, millä tavalla tämä hyödyttää näitä lähikirjastoja. Tästä saadaan voimaa myös lähikirjastoille, mutta toki kustannuksista pitää juuri pitää kiinni sillä tavalla, että pystytään sekä keskustakirjasto että lähikirjastot pitämään kunnossa ja tarjoamaan kaupunkilaisille nämä palvelut.

Valtuutettu Soininvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Jos vastauspuheenvuorossa saisi kannattaa, niin kannattaisin tuota, mutta nyt tyydyn vain tukemaan esitettyä ajatusta, että tuo sauna tässä vaiheessa jo karsittaisiin pois. Se oli aikanaan romanttinen ja kiva ajatus, mutta nyt, kun sitä on kehitetty eteenpäin, se on niin pieni. Siitä ei tule tällainen demokraattinen sauna, jonne kuka tahansa kadulta voi mennä – toisin kuin sinne Yrjönkadulle – vaan siitä tulee eksklusiivinen tilaussauna. Maksulliset palvelut yleensäkin eivät sovi kirjastoon. Sitten tämä olisi konseptina vielä kuitenkin taloudellisesti tappiota tuottava, koska kilpailijoilla on tarjota paljon, paljon parempia edellytyksiä saunoille. Myös se Yrjönkadun sauna on jo paljon, paljon parempi.

28.1.2015

Kirjasto tarvitsee nämä tilat tietysti kirjastomaiseen toimintaan. Miksi siis maksaa siitä, että saamme aikaan huonomman kirjaston? Tämän esityksen puolesta kannattaa kaikkien äänestää.

Ledamoten Storgård (replik)

Tack, ordförande.

Tässä on ehkä hiukan turhaa hirttäytyä sellaiseen asiaan kuin sauna kirjastossa. Me puhumme nyt joka tapauksessa kulttuuriteosta, joka kantaa 100 vuotta eteenpäin. Se, että me täällä takerrumme täysin lil-lukanvarsiin, ihmetyttää minua yhä edelleen.

Minä en tiedä, onko vasemmistoliiton ryhmä – tai tässä tapauksessa myös vihreiden ryhmä – ehtinyt ottaa vastaan apulaiskaupunginjohtaja Viljasen ja kirjastotoimen johtajan ja nähdä sen esityksen, joka on olemassa tulevasta kirjastosta. Siellä on ihan selkeästi kerrottu, mihin nämä tilat tulevat, kuka niitä käyttää. Siellä ei siitä varsinaisesta kirjasto-toiminnasta tingitä yhtään missään. Tämä on vain uudenlainen kirjasto. Ei se, johon me olemme oman elämämme, lapsuutemme ja nuoruutemme aikana tottuneet. Tämä on se kirjasto, jota me teemme omille lapsillemme ja lastenlapsillemme.

Valtuutettu Sumuvuori

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuustokollegat.

Täällä on pidetty hienojakin puheenvuoroja kirjaston puolesta. Haluan kiittää niistä jokaista. Tämä on ollut todella pitkäaikainen hanke, ja minulle tämä on todella iso hetki, että se toivottavasti tästä kokouksesta saadaan eteenpäin – joko saunalla tai ilman.

Tämä kirjastohanke on ajateltu paljon isompana kuin yksittäisenä kirjastona. Tämä elävöittää koko keskustaa – siis kaupunkikeskustaa, toki myös ehkä puoluetta – ja siitä on tulossa monipuolinen oppimisympäristö, sivistyksellinen instituutio ja demokraattinen matalan kynnyksen tila, jossa voi tosiaan viettää vapaa-aikaa ilman kuluttamisen paineita. Sellaisia tiloja tässä ilmastossa, tässä maassa ei hirveästi ole liikaa. Tänne odotetaan todella isoja kävijämääriä – 2,5:ta miljoonaa vuodessa. Tästä on tulossa yksi keskustan keskeisimpiä kulttuuri-instituutioita, ainakin omasta näkökulmastani.

28.1.2015

Ja tosiaan tämä ei ole vain kirjasto. Tämä ei ole vain kirjasto + sauna. Tänne on tulossa demokraattisia tiloja. Täällä voi pitää kokouksia, yhteiskunnallisia tilaisuuksia, mitä tahansa kulttuurisia tilaisuuksia. Sinne on tulossa työtiloja niitä paljon kaipaaville. Sinne on tulossa lapsille toimintaa ja tiloja ja niin poispäin. Tästä ollaan tekemässä todellakin sitä uudenlaista kirjastoa, jossa on niiden kirjojen lisäksi monipuolista kulttuuritoimintaa.

Se, mikä tekee tästä rahoituksesta tosiaan poikkeuksellisen, on juuri, niin kuin valtuutettu Arhinmäki sanoi, että tässä on poikkeuksellisen tuntuva valtion rahoitus tulossa Helsingille, josta minä toivon, että täällä kaikki haluavat tässä kokouksessa pitää kiinni. Haluan nyt vielä kerran – olen useasti jo kiittänyt, mutta vielä kerran – kiittää entistä kulttuuriministeri Arhinmäkeä tämän asian hoitamisesta Helsinkiin.

Täällä on lähikirjastoista pidetty monta puheenvuoroa. Ilmeisesti järjestelmään on jätetty useampi kuin yksi lähikirjastoja puolustava esitys. Totean, että se on ollut kautta linjan kulttuuri- ja kirjastolautakunnan yhtenäinen näkemys, että tämä kirjasto ei saa heikentää lähikirjastopalveluita. Ja se on juuri niin kuin täällä joku totesi, että keskustakirjasto ja lähikirjastoverkostot tulevat olemaan toisiaan tukevat instituutiot ja hyödyntävät toinen toisiaan.

Näistä rakennuskustannuksista vielä, että tosiaan siellä arviointisuunnitelmassakin on sellainen lause, että hanke edellyttää systemaattista kustannusohjausta hankkeen eri vaiheissa. Haluan kertoa nyt tämän, kun täällä tuli saunanpoistoesitys, että tätä tehdään jo. Kun me eilen keskustelimme tästä hankkeesta kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kokouksessa, niin kävi ilmi, että saattaa olla, että tämä nyt joka tapauksessa tullaan tekemään, saatetaan mennä tähän karsimisvaiheeseen jo ihan sisäisesti. Minä itse koen, että valtuusto voisi jättää kyllä tämän sortin yksittäisen kirjaston nurkassa olevan toiminnon päättämisen sinne virkamiesten harkintaan, koska heidän näkökulmansa on se, että tästä ollaan nimenomaan tekemässä kustannuksiltaan järkevää hanketta.

Minä en tiedä – mutta ainahan voidaan kaikesta äänestää. Toki täällä salissa voi esittää mitä tahansa. Siellähän tosiaan on jo tavallaan sisällä se ajatus, että tarvittaessa kustannussäästöjen edellyttämä toiminta kohdistetaan ensisijaisesti kirjastotoimen ulkopuolisiin tiloihin. niitä voi olla muitakin kuin se sauna. Tämä tarkentuu koko ajan, miten tämä käytännössä, miltä tämä tila tulee näyttämään.

Halusin tähän loppuun sanoa vielä sellaisen, että tämä on ollut myös poikkeuksellisen demokraattisesti valmisteltu hanke, josta haluan kiittää kirjastotoimea. Tämä on saanut kansainvälistäkin huomiota siitä,

28.1.2015

---

miten Helsinki on kysynyt omilta asukkailtaan ja kirjaston tulevilta käyttäjiltä, millaisia toimintoja täällä tilassa pitäisi olla. Siitä tosiaan, me olemme siinä poikkeuksellinen kaupunki. Tästä tulee hieno, asukaslähtöinen kirjasto.

Kiitos.

Ledamoten Modig

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Minä olen erittäin iloinen, että tämä hanke on vihdoinkin täällä. Jos katso päätöshistoriaa, niin tähän on valmisteltu 15 vuotta jo siten, että se aktiivisesti näkyy päätösinä meidän koneistossamme, puhumattaakaan siitä, kuinka monta vuotta ennen sitä on nostatettu sitä tunnetta. Tilanne on kyllä tosiaan se, niin kuin Arhinmäki sanoi puheessaan, että jos me nyt hylkäämme tämän, me menetämme totaalisesti valtion 30 miljoonan tuen. Se tulee johtamaan siihen, että tätä kirjastoa ei koskaan rakenneta. Minä pidän tätä hanketta erittäin tärkeänä ja toivon, että valtuusto tänään antaa sille hyväksyntänsä.

Kun me mietimme keskustakirjastoa, meidän tulee muistaa, että kyse ei ole vain uudesta kirjastosta tai kirjastorakennuksesta, vaan aivan uudeltaisesta kirjastopalvelusta. Ihmisten tarpeet ja toiveet ovat muuttuneet ja kirjaston palveluiden tulee elää siinä mukana. Kirjasto on edelleen tärkeä sivistystyökalu, mutta perinteisen kirjojen lainaamisen rinnalle on tullut uusia toiminnan tarpeita ja muotoja. Muun muassa Kirjasto 10:n menestystarinasta me näemme, että kirjastolla on tarve toimia myös työ- ja oppimistilana, jonka varustelutaso tukee ja kannustaa uuden luomiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Jos me nämä pystymme keskustakirjasto ? varmistamaan, keskustakirjastosta tulee siten myös uusi demokratiatila aivan keskeiselle paikalle.

Tämä hanke tulee nähdä paljon perinteistä kirjastopalvelua laajempana. Se määrittelee uudella tavalla, mikä on kirjaston rooli, sisältö ja tehtävä tulevaisuudessa. Keskustakirjasto ei tee lähikirjastoista tarpeettomia – päinvastoin. Ne toteuttavat omaa tehtäväänsä läheltä löytyvänä palveluna. Nämä kaksi täydentävät toisiaan.

Henkilökohtaisesti yksi lisäarvo tästä keskustakirjaston rakentamisesta tulee mielestäni kaupunkirakenteen kautta. Minä olen valitettavasti sitä mieltä, että meidän Töölönlahden kaavamme on epäonnistunut. Me olemme rakentaneet valtavista rakennuksista koostuvan, täysin kuolleen paikan, jossa ei ole yhtään mitään tai ketään. Keskustakirjasto

28.1.2015

---

voisi pelastaa koko tämä alueen. Se toisi tarvittavan lisän tähän kokonaisuuteen. Luomalla Töölönlahdelle uuden, avoimen ei-kaupallisen tilan me saamme tarvittavaa elämää ja ihmisiä alueelle. Ja kun ajatellaan, että keskustakirjaston tontti rajautuu Kansalaistoriin, niin nämä tukevat toisiaan ja yhdessä luovat vahvaa pohjaa aktiivisen kansalaisuuden tukemiselle.

Mutta kaksi asiaa tässä hankesuunnitelmassa pistää silmään: Toinen on varautuminen keskustatunneliin, joka hankesuunnitelman mukaan nostaa kustannuksia 2 miljoonalla eurolla. Todelliset kustannukset tunnelivarauksesta ovat kuitenkin hankesuunnitelman lukuja suuremmat, koska jo arkkitehtikilpailun lähtökohdissa vaadittiin keskustatunnelin huomioimista, jolloin rakenne ja tekniset ratkaisut ovat lähtökohtaisesti kalliimpia. Minun mielestäni olisi ihan oikeasti paikallaan, että valtuusto pohtisi tämän tunnelivarauksen tarkoituksenmukaisuutta, koska tämä ei ole ainoa hanke, jonka kustannuksia tämä varaus on nostanut merkittävästi.

Toinen asia on jo puheeksi tullut sauna. Jos katsotaan näitä arvioituja neliövuokramääriä, mitä mahdollisesti tulevassa keskustakirjastossa tulee olemaan, niin näyttää kyllä siltä, että tällaista saunaa olisi hyvin vaikea pyörittää kaupallisesti kannattavana. Eli jos saunasta haluttaisiin paikka, johon kaikilla kaupunkilaisilla olisi mahdollisuus edes joskus tulla, niin kaupunki joutuisi jollakin tavalla tai toisella subventoimaan tätä toimintaa, jotta se olisi taloudellisesti mahdollista. Jos taas saunasta tulee hyvin harvoja palveleva, kallis tilausauna, en näe perusteita lisätä tämän kirjastohankkeen kustannuksia saunan kautta.

Vaikka sauna tuossa kohtaa Helsinkiä olisi totta kai hauska asia, on sitä katsottava laajemmin. On rehellisesti myönnettävä se, että tämä keskustakirjasto tulee luomaan painetta kirjastotoimen määrärahojen sisällä. Sen takia jokainen keino, millä me voimme vähentää kustannuksia, on otettava huomioon. Täällä sanottiin, että tämä sauna on lillukanvarsi tässä suunnitelmassa. Minä olen siitä eri mieltä. Ne neliöt, jotka tässä suunnitelmassa nyt käytettäisiin saunaan, voitaisiin samalla rahalla käyttää kaikkia helsinkiläisiä hyödyttämään kirjastopalveluun.

Joko aika on täynnä? Aivan nopeasti: Paras vaihtoehto olisi luopua saunasta. Siksi kannatan Puhakan vastaesitystä, mutta koska – vaikka arvostan teitä ja luotan teihin – jos tämä ei mene läpi, teen varmuuden vuoksi seuraavan ponnen:

Valtuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään, miten saunaa ylläpitävä yritys pystyy toimimaan tiloissa markkinaehtoisesti, eikä saunan yritystoiminta tai sen yllä-

28.1.2015

---

pito vaadi kaupungilta jatkossa lisäpanostuksia. Myös vaikeina taloudellisina aikoina on panostettava hyvinvointiin ja kulttuuriin.

Valtuutettu Sumuvuori (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tästä on tainnut jo ennen syntymistäänkään tulla Suomen kiistellyin sauna – ei siitä sen enempää. Haluaisin vain tuohon valtuutettu Modigin keskustatunneliajatukseen sanoa, että olen itsekin sanonut useamman kerran täällä, että todellakin valtuusto voisi harkita uudelleen, onko se 2 miljoonan keskustatunnelivaraus tässä järkevää kustannus. Itse ajattelen, että sen voisi hyvin sieltä poistaa.

Kiitos.

Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Tämä keskustatunneliasia pitäisi kyllä ratkaista yleiskaavatasolla. Tie-tyssä mielessä sen on oltava siellä, koska muuten ei tule rakennuslupaa, koska ilman sitä liittymää se ei ole siis yleiskaavan mukainen. Ongelma on se, että me emme ole luopuneet keskustatunnelista, vaikka se tuottaa näissä rakennushankkeissa johdonmukaisesti erittäin kovia kustannuksia. Se päätös pitäisi tehdä tavallaan valtuustotasolla. Sitä ei voi yksittäisten kaavojen kohdalla poistaa.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Minä muistelin, että tätä ? on hahmoteltu jo 2 vuosikymmentä, ellei pidempään. Terveisiä vaan Klasulle, jos sinä olet täällä jossakin lehteillä vielä. Bongasin sinut – kiitoksia vain, hyvää duunia. Kiitoksia myös Paavolle, hyvää duunia.

Jos ei tänään päätetä kirjastosta, niin sitä ei tule koskaan. Minä olen niin ikään ollut huolissani lähikirjastojen tulevaisuudesta ja bamlannut tosi paljon henkilöstön kanssa. On varmaan 5 kirjastoa Stadissa, missä en ole käynyt snadista lähtien, olin sitten Rasmus Nalleja tai Zeppelinin

28.1.2015

---

levyjä sieltä noutamassa. Täytyy myös muistaa, että me tarvitsemme jengiä niiden neliöiden sisälle duuniin. Jo nyt resursseja pyöritellään vapareilla ja sivareilla – kummankaan työpanosta väheksymättä, päinvastoin. Tämä on ollut yleinen huolenaihe tässä kuviossa.

Täällä on tuleva Relanderin ponsi, missä myös otetaan kantaa henkilöresursseihin ja lähikirjastoihin. Tämä on sisällöltään sama, jonka minä jätin lautakunnassa, joten voin kannattaa sitä täälläkin näin jo ennakoon, vaikka et ole, Jukkis, sitä ehtinyt tänne sujauttamaan. Tuossa Arhinmäen puheessa tuli myös ilmi tämä, että nämä lähikirjastoverkot ja tämä, että se on myös meidän strategiassamme. Kyllähän meidän pitää nyt sitä kunnioittaa, eikö vain? Meidän pitäisi myös huomioida se jatkossa, kun seuraavaa strategiaa askartelemme.

Lisäksi tämä kirjasto pitäisi bygata sellaisista materiaaleista, että se kestää. Meillä on nyt jo huonoja esimerkkejä Kiasmasta ja Oopperatalosta, kulttuurirakennuksista, jotka eivät kestä aikaa tai materiaali on mitä on. Joten en lähtisi kuitenkaan nyt tinkimään fyrikallisesti sen suhteen, että tehdään jonkinlainen mökki ja sitten ollaan vielä enemmän liirissä sen suhteen vaikkapa pari vuotta myöhemmin. Nämä fyrkat voisi vaikka vetää siitä bastusta veke, tai siitä keskustatunnelivarauksesta.

Toki diggailen sitä ajatusta, että kirjastossa voi olla muutakin kuin lukusali. Keskustakirjasto tulee sitä olemaan. Meillä on myös lähikirjastoja, jotka ovat hyviä esimerkkejä tästä. Siellä toimii, muun muassa Kettiksellä, pop up -kahvilaa ja sen sellaista. Ne ovat tällaisia asukastalotyyppejä. Tähän bastukuvioon menisin vielä sen verran, että meillä oli kulttuurilautakunnassa ja sitä kautta kirjastolautakunnassa äänestys ja silloin meni puheenjohtajan äänin 4—4 tämä, että ei tämä ihan itses-tään selvää silloinkaan ollut, tämä kuvio. En lähde erottelemaan, kuka oli vastaan ja kuka puolesta.

Jos halutaan bastu, meillä on siinä tulevan keskustakirjaston edessä makasiinin rauniot. Nykyään se ei ole enää itkumuuri. Sen voisi bygata sinne. Muistaakseni valtuutettu Rantanen on tästä jättänyt joskus ponnin, joka huomioitiin positiivisesti. Tehdään jotain, mieluummin jotain sisältöä kuin jälleen kerran yksi paikka, jossa ei tapahdu mitään.

Mikäli unohdin tässä innokkaana mainita, niin kannatan siis Puhakan vastaesitystä ja Arhinmäen pontta. ? Tapulikaupungin kirjastoon: Irene, rakkaita terveisiä.

Kiitoksia.

28.1.2015

Valtuutettu Kolbe

Kiitos, puheenjohtaja. Valtuutetut.

Ensinnäkin lämmin kiitos omasta ja ryhmäni puolesta kaikille kirjasto-asiaa valmistelleille virkamiehille, kaupunkilaisille ja tietenkin luottamushenkilöille.

En malta olla lukematta – koska olen historianopettaja ammatiltani – kertomusta Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta vuodelta 1917, kun täällä nyt on keskusteltu, milloin tämä hanke sai alkunsa. Taustalle se, että kirjastokeskustelua oli siis käyty jo vuodesta -12. Ehdotuksia oli ilmassa: kirjasto rakennetaan Kaisaniemen puiston tuntumaan tai kauas Töölöoseen. "Syksyn kuluessa keskusteltiin asiasta sanomalehdissä. Silloin esitti ajatuksensa myöskin yliopiston kirjastonhoitaja Georg Schauman, uudistaen kirjaston hallituksen vuonna 1912 tekemän ehdotuksen keskustakirjaston sijoittamisesta Hakasalmen puistoon." Eli siis jo vuonna 1912.

Tämä kaikki muistutuksena siitä, että kunnallishallinto ja -politiikka vaativat meiltä valtuutetuilta ja virkamiehiltä rutkasti kärsivällisyyttä ja jakسامista. Mutta ei pidä lannistua, kun tiedossa on hyvä lopputulema, kuten nyt tässä tapauksessa tulemme näkemään. Toivon mukaan rakennus tulee sekä arkkitehtuuriltaan että sisällöltään muodostamaan merkittävän ja kunniallisen osan pääkaupunkimme kulttuurirakennuksia.

Tässä haluan korostaa paitsi kirjaston merkittävyyttä ja sen uutta, kokeilevaa luonnetta. Tämä saunakeskustelu liittyy toki siihen. Juuri äsken sosiaalisessa mediassa levisi viesti meillekin tutun saunayrittäjä Kimmo Helistön saunayrityksestä, jossa paraikaa on käynnissä kulttuurikeskustelu kirjallisuudesta ja kirjasta. Saunaa voi käyttää moneen muuhunkin kuin vain kylpemiseen – esimerkiksi keskustelemiseen hyvistä kirjoista. Tämä on kysymys, joka kannattaa ratkaista siinä vaiheessa, kun näemme kokonaissuunnitelman ja pohdimme tätä sekä toiminnalliselta että taloudelliselta kannalta.

No niin, eli pääkaupunki on pääkaupunki, koska siellä sijaitsee kansallisesti merkittäviä rakennuksia. Yliopiston kirjaston rakentamisesta lähtien juuri kirjastojen ja kulttuuritilojen ja -talojen merkitys on tavattoman tärkeä. Siksi olemme nyt tässä tilanteessa, jossa tämä kirjasto tulee markeeraamaan Helsingin kansallista ja kansainvälistä merkittävyyttä. Asia, josta voimme olla ylpeitä aikoina, jotka vaativat panostusta kulttuuriin, henkiseen elämään, tietoon ja tietämiseen. Sitä on liian vähän tässä ankeassa ja populistisessä ajassamme. Näen tämän rakennuksen voimakkaasti symbolisena. Se on rakennus, joka sopii antamaan

28.1.2015

---

toivoa meille tänään, tässä ja nyt. Siksi haluan ja toivon, että se tulee nopeasti valmiiksi.

Ehdotuksessa oli kiinnostava ulottuvuus lisätä korkeakoulujen välistä yhteistyötä. Kannatan toki lämpimästi Aalto-yliopiston kytkemistä tähän – joskin arvelen, että jähka siellä rakennushommiin päästään, niin merkittävää kirjastotoimintaa tullaan kehittämään Espoonkin kampukselle. Samalla muistutan meitä kaikkia täällä, että oma korkeakoulumme – Helsingin yliopisto tässä juhluvuonna 375 – on myös merkittävä kulttuuri-instituutio. Toivoisin, että keskustakirjasto ottaisi huomioon tämän yhteistyömahdollisuuden sekä yliopiston – jolla toki on hieno Kaisa-kirjastonsa – että tällä alueella toimivien muiden ammatti- ja korkeakoulujen kanssa. Muistutan myös, että tässä lähialueella on merkittäviä ylioppilasjärjestöjen rakennuksia: Hämis, Vanha ja Uusi Ylioppilastalo, Ostrobotnia ja niin edelleen. Siksi esitänkin ponnen:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankintasuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään, miten helsinkiläiset ammatti- ja korkeakoulut ja niiden ylioppilaskunnat voitaisiin sitouttaa kirjastohankkeeseen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Haluaisin painottaa sitä, että tämä olisi vain yksi tilausbastu muiden joukossa. Niitä täällä toki riittää. Ei sinne pääse kirjastokortilla ja maksuttomana inessiiviin. Onhan täällä toki ennenkin saunan lauteilla asioita päätetty – niin Stadin kuin maankin asioita. Jatketaan niitä huomenna Hyvinkäällä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Minä kannatan Puhakan esitystä. Minusta tämä Kolben ponsi oli myös hyvä ja kannatan sitä.

28.1.2015

Keskustakirjasto kuulostaa olevan lähes kaikkien puolueiden yhteinen hanke, eikä siis vain keskusta-kirjasto. Keskustakirjastoon toivon erityisesti kirjoja ja kirjastopalveluja, mutta on myös mukavaa, jos sinne saadaan lämmintä ja viihtyisää hengailutilaa nuorille ja kaikille, joilla ei ole varaa ostaa kallista kahvia keskustan kahviloissa vain voidakseen olla sisätiloissa. Toivottavasti todellisessa syrjäytymisvaarassa olevat saavat myös hengailua keskustakirjastossa ja lähikirjastoissa, joita keskustakirjasto ei voi korvata. Terveisiä Käpylän kirjastoon.

Olen myös huolissani rakennuskustannusten kasvusta. Mitä sitten? Riittävätkö rahat? Yleensä näissä hankkeissa eivät riitä. Jos tulee miljoonien yllättävä lisälasku, meneekö se automaattisesti veronmaksajien piikkiin? Sinänsä kirjasto on tietenkin hieno asia, mutta olisin toivonut, että yksityistä rahaa olisi maltettu vielä vähän odottaa ja näin säästää verorahoja. Se, mikä tässä hankkeessa suututtaa, on aiemminkin täällä mainittu kestoturhake eli keskustatunnelivaraus, johon kauhotaan 2 miljoonaa euroa tämän hankkeen yhteydessä kaavan vuoksi. Mielestäni tähän meillä ei ole varaa. Samaan aikaan tänään on puhuttu lastensuojelun resursseista, asukastalojen vähän yli miljoona, joka sieltä nyt tarvittaisiin turvaamaan jatko, ja opetustoimen säästövelvoitteista, niin suhteutetaan tätä tähän.

Jos esittäisin ponnin, niin esittäisin keskustakirjaston yhteyteen tulevaan kahvila-ravintolaan karaokeiltapäiviä ja -iltoja. En esitä, mutta laulaminen – se on sielun eliksiiriä.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Ingervolla oli ihan hyvä pointti, että olisi voitu odottaa vielä fygyä yksityisiltä, mutta sitten me olisimme menettäneet vissiin nämä valtion fygyt. Korjaa, Paavo, jos olen väärässä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Kirjasto on kaikille avoimena, maksuttomana kulttuurin, tiedon ja oppimisen tilana julkista palvelua parhaimmillaan. Mutta millainen on 2000-luvun kansankirjasto? Miten uudessa keskustakirjastossa yhdistyvät

28.1.2015

---

tiedon hankkiminen ja jakaminen, kulttuurin tarjoaminen ja tekeminen, kirjat ja uudet digitaaliset teknologiat, tieto ja taito, oppiminen ja luominen, kansallinen ja kansainvälinen?

Avoimella tilalla ja uusilla informaatioteknologioilla on iso merkitys. Ennen muuta kirjastossa on kuitenkin kysymys ihmisten välisestä kommunikaatiosta. Siksi kirjastossa tarvitaan, ei vähemmän vaan enemmän kirjasto- ja informaatioalan työntekijöitä. Kirja ja kirjasto saavat uusia muotoja, mutta jotta kirja elää, pitää kirjastossa olla myös kirjoja laaja ja monipuolinen valikoima paikan päällä, ei vain jossain virtuaalitodellisuudessa.

SKP:n ja Helsinki-listojen ryhmä kannattaa keskustakirjaston rakentamista. Samalla korostamme, että tämä edellyttää tulevissa budjettiratkaisuissa kaupunginkirjaston määrärahojen tasokorotusta. Keskustakirjaston toimintoja ei saa rahoittaa leikkaamalla lähikirjastojen resursseja. Postitalon Kirjasto 10: n ja Lasipalatsin Verstaan toimintojen siirtyminen keskustakirjastoon on tietysti luonnollista. Sen sijaan olisi nurinkurista karsia Pasilan tai muita kirjastoja ja niiden resursseja juuri, kun niin Pasilaan kuin muillekin alueille on tulossa lisää asukkaita. Esitän seuraavan ponnen:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten turvataan myös lähikirjastojen riittävät resurssit.

Arvoisa puheenjohtaja.

Keskustakirjaston sijainti keskustassa tuo varmasti myös lisää kävijöitä. Samalla keskustakirjaston sijainti Kansalaistorin luona ja eduskuntaa vastapäätä korostaa sen merkitystä kansalaisyhteiskunnan ja osallistumisen paikkana. Tämän hankkeen, samoin kuin Maunulan kirjasto- ja monitoimitalon valmistelussa, on jo saatu hyviä kokemuksia osallistuvasta suunnittelusta. Osallistuvasta demokratiasta onkin syytä tehdä pysyvä osa kirjaston tulevaa toimintaa.

Tämän esityksen perusteluissa korostetaan tarvetta pitää hankkeen kustannukset kurissa. Tämän pitäisi näkyä myös sisäisissä vuokrissa. On kohtuutonta, että kirjastolta aiotaan periä 36 euron neliövuokraa nykyhinnoin – siis tosiasiasa vielä enemmän, kun se valmistuu. Lisäksi menoja voisi karsia keskustatunnelin kaavavarauksen takia turhaan kaivettavasta miljoonahukkaputkesta ja myös luopumalla saunaosastosta. Sen sijaan säästökohteiksi ei pidä mielestämme ottaa elokuvateatteria eikä monitoimisalia.

28.1.2015

Kaupunginhallituksen väläyttämä mahdollisuus muodostaa keskustakirjastosta hallintomalliltaan säätiö on esitys, jota vastustin jo talousarvion käsittelyssä ja vastustamme SKP:n ja Helsinki-listojen ryhmässä sitä edelleen. Kaupunginkirjastoa ei pidä hajottaa osiin, jotka toimivat eri periaatteilla, kilpailevat keskenään ja tuovat kaupunginkirjaston sisälle kaupallisia intressejä.

Puheenjohtaja.

Esitän lopuksi pöytäkirjan:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuudet luopua uudessa yleiskaavassa muun muassa keskustakirjaston kustannuksia nostavasta keskustatunne-
lin varauksesta.

Kiitos.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Sen verran vielä tarkennusta tuohon äskeiseen, että siis lapio piti lyödä sanaan tiettyssä ajassa tai muuten valtion fyrkat menetetään. Tuohon Pasila-kuvioon vastaisin sen verran Hakaselle, että tästäkin duunasin lautakunnassa esityksen, jonka lautakunta myös yksimielisesti hyväksyi. Vaikka keskustakirjasto bygataan, niin Pasilassa pysyy kirjasto. Onko se sitten tuota kokoluokkaa, mitä siellä tällä hetkellä on – ne ovat aika isot ja kalliit neliöt – mutta jonkunlainen kuitenkin.

Kiitoksia.

Valtuutettu Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Meillä on tänä iltana päätettävänä tämä pitkään vireillä ollut kirjastohanke. Olen itse seurannut tätä aika tarkkaavaisesti useamman vuoden ajan. Viime kaudella minä olin kulttuuri- ja kirjastolautakunnan varajäsen ja olen myös käynyt näissä infoissa, mitä tästä aiheesta on matkan varrella annettu meille. Alkuun olin varsin kriittinen, mutta sitten, kun olen tarkemmin tutustunut tähän, niin olen tullut hankkeelle myönteiseksi.

28.1.2015

Tämän epäilijät ovat tässä pohtineet sitä, onko meillä nykytilanteessa tarvetta ja varaa tähän kirjastoon. Täällä ilokseni kyllä suurin osa on myönteisiä tähän hankkeeseen ollut tänä iltana. Jos oltaisiin rakentamassa jotakin sellaista eliittibunkkeria, minne helsinkiläisillä ei ole asiaa sisällä – muuta kuin tietyillä, joilla on varaa maksaa – niin sitten homman voisi kyllä unohtaa, mutta kun tästä tulee tällainen kaikille avoin julkinen tila, jossa voi lukea ja käyttää modernia tietotekniikkaa vapaasti, niin tämän on hyvin kannatettava juttu. Samoin se, että tämä tukee suomalaista puuarkkitehtuuria. Uskon, että tästä tulee myös merkittävä uusi turistinähtävyys Helsinkiin, mitä tullaan kauempaakin katsomaan.

Minä itse näen myös, että tämän kirjaston myötä nämä tällaiset isommat kulttuurirakennushankkeet on Helsingissä joksikin aikaa tehty. En ala nyt tarkemmin määrittelemään, mihin tässä viitataan, mutta ehkä joku arvaa.

Voisivatko pääkaupunki ja Suomen valtio yhdessä rakentaa Suomelle parempaa 100-vuotishajaa kuin tämä kirjasto, joka on investointi tulevaisuuteen ja sivistykseen? Mielestäni ei. Siksi minä kannatan tämän esityksen hyväksymistä.

Valtuutettu Perälä

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten monet muutkin täällä, myös minä olen hyvin iloinen siitä, että keskustakirjastohanke ottaa nyt suuren askeleen eteenpäin – ainakin mikäli valtuutettu Ebelingin hylkäysehdotus ei saa riittävästi kannatusta taakseen.

Keskustakirjasto on tärkeä hanke koko kirjastolaitoksen tulevaisuuden kannalta. On todennäköistä, että sähkökirja tulee korvaamaan paperikirjan nopeammin kuin moni kuvittelee. Yhdysvaltain suurin verkkokauppa Amazon ilmoitti jo muutama vuosi sitten myyvänsä enemmän Kindle-sähkökirjoja kuin paperikirjoja. Tämä tarkoittaa väistämättä myös kirjastotoiminnan luonteen muuttumista, jos ei muuten niin ainakin tilojen vapautumisen osalta, kun kirjavarastoja ja hyllytilaa tarvitaan tulevaisuudessa nykyistä vähemmän. Keskustakirjasto tarjoaakin erinomaisen kokeilualustan uudenlaisten toimintojen testaamiselle suurten kävijämääriensä ja keskeisen sijaintinsa vuoksi. Myös niitä sähkökirjoja on voitava tulevaisuudessa lainata.

28.1.2015

Ei kuitenkaan pidä unohtaa, että monet helsinkiläisten lähikirjastot tarjoavat jo nyt monenlaisia palveluita vauvakinoista tavaralainoihin ja antavat tilojaan kaupunkilaisten ja yhdistysten käyttöön. Lähikirjastot voivatkin tulevaisuudessa toimia yhä voimakkaammin kaupunginosien yhteiskunnallisen liikehinnän ja kulttuuritoiminnan tukena. Voimassa oleva valtuuston hyväksymä linjaus strategiassa on, että keskustakirjasto rakennetaan eikä se edellytä lähikirjastoveron karsimista. Puolestani tämä voidaan nyt vielä uudelleen todeta ja vahvistaa.

Mitä tuohon saunaan tulee, en ole varma, onko Puhakan vastaesityksellä suurta vaikutusta lopputulokseen – siis siihen, rakennetaanko sitä sauna vai ei – tai onko tämä valtuuston kokous järkevä paikka linjata tätä kohtaa. Tärkeintä kuitenkin on, että hanke saadaan nyt kokonaisuudessaan eteenpäin.

Kiitos.

Valtuutettu Relander

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Suomalaiset kirjastot ovat tällä hetkellä maailman käytetyimpiä. Suomalaisien kirjastojen kirjat ovat maailman lainatuimpia. Minä olen Kirjastoseuran puheenjohtajana usein edustanut meitä erilaisissa kansainvälisissä yhteyksissä ja saan toistuvasti ihailevia katseita – en oman persoonani vaan meidän kirjastolaitoksemme takia.

Helsinkiä voi tietysti mielessä perustellusti kutsua kirjastomaailman pääkaupungiksi. Meille tulee kouluturisteja, mutta uskokaa tai älkää, meille tulee myös kirjastoturisteja tänne katsomaan meidän kirjastolaitostamme. On pelkästään positiivista, että keskustakirjaston myötä pääkaupunkimme saa arvoisensa symbolisen ja toiminnallisen kirjastokeskuksen.

Uudelle kirjastotilalle on todellinen tarve. Keskustassa liikkuu enemmän ihmisiä kuin missään muualla koko Suomessa, mutta kirjastotilaa ei aivan pääkaupunkimme ytimessä ole. Keskustasta puuttuu kaikille avoin, ei-kaupallinen ja ilmainen tila, jossa lapset, nuoret, vanhuksat, opiskelijat ja yrittäjät voivat kohdata ja kokoontua. Vasta valmistuneen yliopiston kirjaston Kaisan henkilökunta on kertonut odottavansa vesi kielellä varaventiiliä, jonne voisivat purkaa yli kapasiteetin paisunutta kysyntää tiloista ja työpisteistä.

28.1.2015

Kuten Hannu Oskala aikaisemmin totesi, Helsingissä on saman verran kirjastoja kuin vuonna -86, vaikka kaupunkiin on muuttanut Turun verran väkeä sen jälkeen. Keskustassa on selkeä ekologinen lokero uudelle, suurelle kirjastolle, mutta se ei tule korvaamaan yhtäkään lähikirjastoa, jotka sijaitsevat asuinalueella ja joita käyttävät sellaiset ihmiset, jotka viettävät asuinalueella myös päivänsä, kuten lapset ja nuoret, vanhukset, työttömät ja pienten lasten vanhemmat. Kirjasto on ja sen pitää pysyä paikkana, joka on voitava saavuttaa myös lastenvaunuilla, rollaattorilla ja sellaisella polkupyörällä, jossa on apupyörät.

Turvataksemme tämän tärkeän lähipalvelun esitän seuraavaa ponsiehtotusta:

Kun valtuusto hyväksyy keskustakirjastosuunnitelman, se samalla edellyttää, että selvitetään, miten kaupungin kirjastotoimi voidaan järjestää niin, että keskustakirjaston rakentamisen myötä lähikirjastoverkkoa ei supisteta ja niissä taataan riittävät henkilöstöresurssit, jotta kirjasto säilyy jatkossakin helposti saavutettavana lähipalveluna.

Samalla ilmoita kannattavani Yrjö Hakasen pontta siitä, että keskustunnelivarauksesta luovutaan.

Kiitos.

Valtuutettu Kantola

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä on tämän suunnitelman perusteella hyvin kannatettava hanke. Tässä on lähdetty ideoimaan näitä kirjastotarpeita yhteistyössä kaupunkilaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Sen seurauksena täältä löytyy nyt sitten perinteisen kirjastotoiminnan lisäksi myös elokuvateatteri- ja varhaiskasvatustoimintaa.

Se huoli, mikä tässä oli, niin kuin olen aikaisemmissa kokouksissa esittänyt, oli tämä lähikirjastojen säilyminen. Nythän täällä muun muassa valtuutetut Oskala, Kari ja Arhinmäki toivat esille, että tästä ei nyt tingitä. Lähikirjastot myös säilyttävät paikkansa. Se, mitä kuitenkin täältä hankesuunnitelmasta ilmenee, on tällainen kohta, jossa konsulttitoimiston toimesta on arvioitu tämän vaikutusta tähän koko kirjastoverkkoon. Siinä on tuotu esille 4 kirjastoa, joiden osalta käyttömäärä saattaisi vähentyä. Minä toivoisin, että nyt kuitenkin varmistettaisiin näiden kaikki-

28.1.2015

---

en lähikirjastojen tarve siellä näille asukkaille. Olen sen takia tehnyt tällaisen ponsiesityksen tänne, joka kuuluu seuraavasti:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että selvitetään, voidaanko lähikirjastojen osalta laatia samanlainen vuorovaikutteinen vaikutus- ja sisältösuunnitelma kuin on tehty keskustakirjaston osalta.

Ja sitten tässä samalla ilmoitan tai sanon, että kannatan Relanderin ja Hakasen ponsia näiden resurssikysymysten osalta.

Kiitos.

Valtuutettu Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Uuden kirjaston tilat koostuvat monikäyttöisestä kohtaamis- ja oleskelutilasta, näyttelytilasta sekä elokuvateatterista, monitoimisalista, kahvilaravintolasta ja leikkipuistosta. Lisäksi kirjastoon on suunniteltu rajattavia tai avattavia oppimisen ja tekemisen tiloja, kiinteä studioryhmä sekä sauna. Vain pieneen osaan rakennusta tulee perinteisiä kirjastotoimintoja, aineistoja ja lasten maailma. Miksi tätä kaikkea kutsutaan kirjastoksi? Miksi lähdetään kilpailemaan uimahallien, kylpylöiden, paikallisten ravintola- ja kahvilayrittäjien sekä muiden huvikeskusten kanssa julkisin varoin?

Lisäksi on jäänyt tässä esityksessä huomioimatta, ettei tulevaisuuden kirjaston tarvitse olla tällainen suuri tila, sillä kirjojen säilytystä ei enää tarvita, kun tulevaisuutta ovat todennäköisesti kirjattomat kirjastot. Esi-merkki tällaisesta löytyy jo nyt Ruotsista.

Tämä esitys herättää myös muita kysymyksiä. Esityslistatekstissä on esitetty arvioita tämän kirjaston hyödyistä, mutta lopuksi kuitenkin todetaan, että hanke on toteutukseltaan vaativa ja kustannuksiltaan vaikea arvioida. Lisäksi todetaan, että hankkeen merkittävimmät riskit liittyvät haastavaan tekniseen toteutukseen ja rakennuskustannusten ylittymiseen. Hyväksytäänkö tässä jo lähtötilanteessa se, ettei hanke ehkä pysy kustannusraamissa?

Uuden kirjaston käyttökustannuksistakin vain puolet edellytetään katettavan kirjastotoimen budjetista. Epäilen, että kustannusten karsimiseksi on vähennettävä lähikirjastoja, jotka kuitenkin näen tärkeimpinä ja helpompikäyttöisinä kaupunkilaisille kuin suuren keskustakirjaston.

28.1.2015

Tätä hankesuunnitelmaa on lisäksi vaikea hyväksyä tässä taloudellisessa tilanteessa, kun muissa hallintokunnissa sopeutetaan. Esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimessa vähennetään parhaillaan henkilöstövakansseja budjetissa pysymiseksi, vaikka soten palveluiden tarve kasvaa väestörakenteen muutoksen myötä. Sosiaali- ja terveyslautakunnan varapuheenjohtajan näkökulmasta tämä näyttää epäoikeudenmukaiselta.

Siksi en ole erityisen iloinen tästä hankkeesta. Toisenlaisessa taloudellisessa tilanteessa ja varsinaiseksi kirjastoksi karsittuna suhtautuisin hankkeeseen myönteisemmin.

Kiitos.

Ledamoten Månsson

Arvoisa puheenjohtaja.

Ajattelin vain – huomaan, että siellä oli pari vastauspuheenvuoroa pyydetty, mutta – kirjastot ovat hyvinvointiyhteiskuntamme ihan ytimessä. Koska hyvinvointiyhteiskunta ei ole vain taloudellisen turvan turvaamista kaikille kansalaisille vaan myös kulttuuripalvelujen. Ei kirjasto ole enää vain kirjojen lainaamista, Seija Muurinen. On paljon muuta, niin kuin monet tässä ovat jo todistelleet. Paljon köyhempänä tämä maa ja tämä kaupunki on rakentanut paljon suhteellisesti ottaen kalliimpia rakennuksia, toteuttanut projekteja aikaisemmin. Kyllä meillä pitää olla varaa tähän.

Valitettavasti meidän paikallislehtemme, joka kantaa kaupunkimme nimeä, ehti pikkuisen sotkea tätä keskustelua, kun puhuttiin siitä, että lähikirjastoista lähtee väkeä tähän keskustakirjastoon. Tekstistä kävi aivan oikein ilmi, että tällä käsitteellä "lähikirjasto" tarkoitettiin lähellä tulevaa keskustakirjastoa olevia, suurehkoja kirjastoja, eli Töölön, Pasilan ja Kallion kirjastoja. Mutta tämä ei ole sama kuin se, millä kansalaiset yleensä käsittävät, kun puhutaan lähikirjastoista.

Uskon, että edelleen kirjoja tullaan lähinnä lainaamaan lähikirjastoista, mukaan lukien näistä lähellä olevista, suurehkoista kirjastoista. Ei niiden väki sillä tavalla pysyvästi tule alenemaan, tai siis käynnit vähentymään. Sen sijaan tähän uuteen keskustakirjastoon tullaan hakeutumaan tietysti ensin katsomaan uutta, hienoa rakennusta, mutta myös jatkossa elämyksiä hakemaan – vaikkapa myös saunaan. Mutta olkoon se sauna nyt tällainen yksityiskohta. Olen valtuutettu Sumuvuoren

28.1.2015

---

kanssa täysin samaa mieltä, että älkää nyt tehkö tästä saunajuttua. Me olemme kirjastoa suunnittelemassa ensisijaisesti.

Me tulemme omalta osaltamme tukemaan tätä hanketta. Tulemme myös kannattamaan sopivaksi katsomaamme pontta lähikirjastojen palvelujen turvaamiseksi. Näitä ei todellakaan pidä asettaa vastakkain.

Ihan pienenä reunahuomautuksena: Meille on kerrottu, että tuleviin yhteistyökumppaneihin lukeutuu Aalto-yliopisto, ja sehän on hienoa. Mutta toivon myös, että tämä vielä helsinkiläisempi yliopisto, joka kantaa kaupungin nimeä, eli Helsingin yliopistokin saadaan mukaan, vaikka heillä tietysti oma kirjasto jo onkin ennestään. Tämä hanke varmaan elää yksityiskohtiensa ja myös yhteistyökumppaneiden osalta. Tällainen toivomus nyt sitten tähän, mutta ei siihenkään mitään pontta tarvita, niin kuin ei saunoistakaan.

Kiitoksia.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Muuriselle tosiaan olisin kommentoinut sen, että ei tarvitse huolehtia siitä, että kaupunki hoitaisi siellä kahvilaa. Kyllä se varmaan on yksityinen kahvilanpitäjä, ihan samalla tavalla kuin Ateneumissa tai Kiasmassa.

Månsson toi esille jo sen, mitä itsekin ajattelin kommentoida, että tämä on uuden ajan kirjasto – olkoon sen nimi kirjasto, vaikka minä en oikein osaa sille nyt uutta nimeä antaa. Se on jonkintyyppinen uuden ajan asukastalo. Se on Helsingin Kulturhuset Tukholmasta lainattuna.

Tämä huoli kirjastoverkon heikkenemisestä on aika erikoinen, koska päinvastoin, mehän nyt teemme nimenomaan uuden kirjaston, joka vahvistaa kirjastoverkkoa. Taatusti siellä tulee käymään ihmisiä eri puolilta Helsinkiä, maakuntaa ja maata. Mutta kaikesta päätellen voi todeta, että tämä on hieno hanke, koska sillä on nyt täällä näin paljon isiä ja äitejä, jotka ovat sitä olleet ajamassa.

Kiitoksia kaikille.

28.1.2015

Valtuutettu Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Muurinen esitti edellä hyviä kysymyksiä. Valtion rahoitusosuus, jonka piti alun perin olla puolet hankkeen kustannuksista, on keskustakirjastossa nyt 30 miljoonaa euroa, eli selvästi alle 1/3. Jostakin syystä summa on täsmälleen sama, joka piti uuden lastensairaalan kohdalla rahoittaa kansalaiskeräyksellä. Tässä kohtaa olisi perusteltua kysyä, mitkä valtion prioriteetit hankkeiden rahoittamisessa ovat.

Se, että myös valtio tuhlaa hankkeeseen rahojaan, ei myöskään tee hankkeesta kaupungin kannalta järkevää, jos valtion osuus on kiinteä ja kustannuslityksistä vastaa kaupunki. Hankkeen perusteleminen valtion rahoitusosuudella on jonkin sortin älyllistä epärehellisyyttä. En kuitenkaan puutu tähän sen enempää, vaan kysyn kaupungin prioriteeteista.

Hankkeen esittelyn mukaan keskustakirjasto lisäisi kirjaston vuotuisia käyttökuluja yhteensä 6,4 miljoonalla eurolla vuodessa. Kun useimmissa muissa asioissa halutaan sijoittaa toimintaan eikä seiniin, miksi kirjastotoimi on poikkeus, jossa halutaan korottaa nimenomaan kiinteitä kustannuksia, samaan aikaan kun median käyttö on murroksessa ja sähköiset kirjat valtaavat alaa? Erityisesti haluaisin tietää, mikä osa kirjastotoimelle aiheutuvista uusista vuokratukustannuksista on sellaisia, jotka aiheutuvat varsinaisesta kirjastotoiminnasta, ja mikä osuus aiheutuu yleisistä hengailutiloista ja kaikesta muusta?

Kun huomioidaan, että suuresta rakennuksesta varsinaista kirjastotoimintaa on lähinnä 3. kerroksessa, onko kirjastotoimen ja kaupungin kannalta järkevää sitoutua tällaiseen megahankkeeseen taloudellisesti epävarmana aikana? Viimeiseksi: kun lasketaan Helsingin laskennallista kirjastopinta-alaa ja väitetään sen nousevan 22 neliöllä 1000:ta asukasta kohden, onko tässä huomioitu pinta-alan nousuna myös ne tilat, jotka eivät ole kirjastokäytössä? Lasketaanko laskennallisen kirjastopinta-alan nousuun myös Töölönlahden pysäköintilaitokselta miljoonalla eurolla ostettavat väestönsuojapaikat?

Kannatan valtuutettu Ebelingin hylkäysehdotusta.

Kiitos.

28.1.2015

Valtuutettu Rissanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Minusta on hienoa, että keskustakirjastohanke on nyt vihdoinkin tässä pisteessä, kuten täällä monessa puheenvuorossa tänään on todistettu. Helsinki tosiaan ansaitsee keskustakirjaston ja helsinkiläiset uuden yhteisen olohuoneen, joka – kuten valtuutettu Asko-Seljavaara täällä toteasi – on myös meille matkailuvaltti ja se on elinkeinopoliittisesti myös tärkeä hanke.

Aivan erityisesti minusta on hienoa, että tämän hankkeen suunnittelussa on huomioitu kaikenikäiset käyttäjät vauvasta vaariin. Näin me saamme aina uudet sukupolvet kirjaston käyttäjiksi.

Mutta se, mistä täällä on myös ihan aiheellisesti oltu huolissaan, ovat nämä nousevat kustannukset. Kun olemme rakentamassa puurakenteista, upeaa kirjastoa, on tosiaan vaara, että tämä kustannusarvio ei pidä. Siksi minusta tässä päätösehdotuksessa on hyvin korostettu sitä, että näitä kustannuksia on seurattava tarkkaan ja tarvittaessa luovuttava muista kuin välittömästi kirjastotoimeen liittyvistä tiloista. Tämän vuoksi pidän ehkä tätä saunan karsintaa tässä vaiheessa hätävarjelun liioitteluna. Sen sijaan valtuutettu Modigin ponsi mielestäni on hyvä ja sitä kannatan. Kyllä todennäköistä on, että jos kustannukset karkaavat kovin korkealle, niin sauna on se, mistä ensimmäisenä luovutaan.

Hyvät ystävät.

Se, mikä harmittaa myös, liittyy rahoitukseen. Aikaisemmin nimittäin Helsingissä on ollut hyvät perinteet siihen, että pääkirjastoihin on löytenyt ulkopuolista rahoitusta. Vanha pääkirjasto, eli Rikhardinkadun kirjasto, ei nimittäin rakentunut kaupungin varoin. Rakennushan on Pohjoismaiden ensimmäinen kirjastoksi suunniteltu ja se rakennettiin aikoinaan Helsingin Anniskeluyhtiön eli nykyisen Alkon varoin vuonna 1882. Vastaavia hyväntekijöitä olisi ollut nytkin hyvä saada mukaan. Toivottavasti tätä kartoitustyötä yhä tässä jatketaan.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Hyttinen ihmetteli, miksi tätä valtion 30 miljoonan euron osuutta pidetään merkittävänä. Jos katsotaan sitä, minkä verran valtio voisi normaalia kirjastohanketta, tämántapaista maksimissaan tukea,

28.1.2015

---

se olisi 8 miljoonaa euroa. Koska tämä saatiin itsenäisyyden 100-vuotisjuhlahankkeeksi juhlimaan koko suomalaista kirjastolaitosta, niin valtio antaa erikoisrahoitusta. Tämä 30 miljoonaa on siis lähes 4 kertaa enemmän kuin normaalisti kirjastohanke voisi saada, 22 miljoonaa enemmän kuin mikä on maksimi. Sen vuoksi tämä on Helsingille erittäin merkittävä kädenojennus myös valtiolta.

Valtuutettu Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Arvostan kirjastoja. Hankin ensimmäisen kirjastokorttini Helsingissä, Stadissa, noin 60 vuotta sitten. Rakastan kirjoja. Mutta en rakasta pompöösejä hurlumhei-keskuksia. Kertokaa minulle, miksi tätä hanketta kutsutaan kirjastoksi? Tässä on kirjastoa vain hyvin pieni osa. Kuten valtuutettu Muurinen tuossa edellä omassa puheenvuorossaan perustellusti kertoi ja kävi läpi nämä kuviot, niin todellakin kirjasto on tässä pieni osa. Kirjastot – nykyajan tai tulevaisuuden kirjastot – eivät tarvitse tällaisia seiniä.

Muoin, kun Erkki Tuomioja oli apulaiskaupunginjohtaja, kunnioitin hänen työtään todella paljon ja ? joitakin asioita Helsinkiinkin. Ehdotin, että keskeiselle paikalle keskustaan – niille tyhjille tonteille, missä nyt on Sanomatalo ja niin edespäin – rakennettaisiin niin sanottu vesipetokeskus, eli joku hieno kylpylä, jota sitten turistitkin käyttäisivät. Silloin en kyllä aavistanut ja arvannut, että paikalle tulisi saunakirjasto.

Me kaikki tiedämme kaupungin rahatilanteen. On ihan turha bluffata itseään siitä, että tämä ei tunnu missään ja näitä ei nyt voi verrata siihen, että lapsilla ei ole tarpeeksi rahaa eikä vanhuksilla tarpeeksi vaippoja ja niin edelleen. Totta kai – samoista verorahoistahan tässä on kyse. Valtuutetut, poliitikot päättävät sen preferenssin, mihin niitä rahoja käytetään. Itse en halua laittaa niitä tähän tarkoitukseen silloin, kun niistä on pula jossakin muualla.

Tiedän hyvin – ja tekin tiedätte – että tämä hanke ilman muuta tulee lakkauttamaan lähikirjastoja. Niitä, jotka ovat asukkaiden olohuoneita. Niitä, joihin vanhusten, lasten ja liikuntavaikeuksissa olevien ihmisten on helppo päästä. Turha kuvitella, että ne kaikki säilyisivät tämän hankkeen lisäksi. Näinhän aikanaan bluffattiin myös nuorisotalojen osalta. Sanottiin, että kun rakennetaan yksi oikein hieno ja hulpea, niin sitten samalla lakkautetaan niitä pieniä sieltä ja täältä, niitä kituvia. Mutta kas kummaa – kaikki ovat säilyneet. Ei niiden määrä ole vähentynyt. Ihan turha pettää itseään tällä argumentilla.

28.1.2015

Loppujen lopuksi en ole iloinen tästä hankkeesta.

Kiitos.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Kuulosti siltä, että sinä olit vähän ristiriidassa itsesi kanssa. Jos meidän nuorisotalomme eivät ole lähteneet ja yksi iso nuorisotalo on tullut – vai siis mitä? Meillä on toki näitä isompia nuorisotaloja – Gloriaa, Happea sun muuta – ja pidetään näistä snadeista kiinni jatkossakin.

Sen verran menisin tuohon, että en tiedä, jos sinulla on 60 vuotta ollut se kirjastotsetti, että milloin sinä olet viimeksi käynyt, koska ainakin nämä lähikirjastot, mitä itse käytän, niin siellä on kaikkea muutakin kuin kirjoja. Näitä käyttävät asukasyhdistykset ja muut toimijat. Täällä on nukketeatterista pop up -kahvilaan. Tähän viittasin jo omassa puheenvuorossani. Kannattaa toki päivittää myös tämä. Joku kirjastoretki tähän lähipäivinä.

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Valtuutettu Sumuvuori (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Sanoisin nyt vielä kuitenkin valtuutettu Luukkaiselle, että täällä moni toteusi, että me valtuustossa päätämme siitä sitten erikseen, miten käy lähikirjastojen. Täällä on tullut erittäin vahvasti se tahto ilmi, että lähikirjastot halutaan säilyttää. Kirjastoverkkohan ylipäättään kasvaa, kehittyy ja elää sen mukaan, miten tämä kaupunki elää ja kehittyy. Minun mielestäni se nyrkkisääntö on se, että jokaisella alueella, missä on tietty sopiva asukasmäärä, täytyy olla lähikirjasto. Ja siitä kirjastoverkosta pidetään huolta. Näitä pelkoja nyt kannattaa täällä myös vähän hillitä.

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

28.1.2015

Ne, jotka vastustavat tätä keskustakirjastoa, näkevät sen pelkkänä me-noeränä. Näinhän se ei suinkaan ole. Mehän rakennamme tämän rakennuksen sitä varten, että sillä on tärkeä merkitys Helsingin elinvoimaisuudelle. Me rakennamme tavallaan tilan, johon me odotamme turisteja. Se on eräänlainen nähtävyys. Ihan samalla lailla kuin Temppeli-aukion kirkko on nähtävyys. Ne, jotka tulevat sitä katsomaan, käyttävät helsinkiläisiä hotelleja, ravintoloita, käyvät kaupassa, ajavat taksilla ja niin edespäin. Siis tähän ei suinkaan ole vain meno, vaan siinä pitää myös laskea tämä tulopuoli mukaan.

Valtuutettu Luukkainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun valtuutettu Sumuvuori vahvasti perusteli sitä, että kaikki ovat sitä mieltä, että lähikirjastot nyt kuitenkin tulevat säilymään, niin sehän on täydellinen epäyhtälö, koska tässähän nyt on perusteltu tätä hanketta sillä, että käyttömenot eivät tule lisääntymään x euroa enemmän ja niin edelleen. Silloinhan tässä budjetit paukkuvat ja käyttömenoehto laukeaa. Tämä on taas tätä epärehellistä päätöksentekoa. Joka ikisessä investointipäätöksessä, jonka poliitikot tekevät, pitää olla hintalappu, joka pätee ja joka pitää. Kun päätöstä tekee, täytyy tietää, mitä se tulee maksamaan. Ymmärrän kyllä, että kun ne eivät ole omia rahoja vaan veronmaksajien rahoja, niin niitä voidaan heitellä helpommin, mutta oikeasti, kyllä joka ikiseen päätökseen pitää laittaa hintalappu, tietää, mitä päättää ja pysyä siinä päätöksessä. Tässä nyt jo tällä hetkellä tämä päätös on täysin vesittyneet budjetin osalta.

Valtuutettu Karhuvaara

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Keskuskirjasto on todella hieno itsenäisen maamme ja kansan sivistyksen monumenttirakennus, ainakin tässä suunnitelmassa. Valtio velvoittaa myös kirjaston julkisena tehtävänä toimimaan kaikkien Suomen yleisten kirjastojen keskuskirjastona. Kuten täällä useasti on todettu, vaikuttaa raha rakennukseen itsessään ja myös sen toimintarakenteisiin. Nyt jo valmistelutekstissä todetaan selkeästi, että budjetin odotetaan ylittävän. Kaikki sen varmaan meistäkin tietävät, koska kyseessä on nimenomaan aika monimuotoinen puurakennus, josta ei välttämättä tällä systeemillä toteutettuna ole teknisiä aikaisempia kokeiluja.

28.1.2015

Meidän täytyy muistaa, että rakennamme kuitenkin ainakin seuraavaksi 100 vuodeksi. Jotta kirjastobudjetin ylitykset ja rakennustoimintojen karsiminen eivät kuitenkaan toteutuisi, meillä on aina se mahdollisuus, että voimme rahoittaa tätä hanketta muullakin kuin julkisella rahoituksella. Sama koskee mahdollisuutta muun muassa tähän keskustatunneliin.

Arvoisat valtuutetut.

Suomen historiassa on jo koulu- ja kirjastolaitoksia perustettu ja niiden toimintaa rahoitettu kirkon ja yksityisten talollisten ja patruunoiden varoin. Viimeinen hanke, Lastenklippu, edistyi ja nopeutui nimenomaan yksityisen rahoituksen avulla. Jotta emme joutuisi karsimaan vielä jälkipolvillekin jäävän kirjaston rakenteita tai lähikirjastopalveluja, esitänkin tueksi seuraavan ponnin:

Hyväksyessään keskustakirjaston rakennushankkeen kaupunginvaltuusto edellyttää, että vastuuvirasto toteuttaa aktiivisesti kaupungin kampanjan lahjoitusvarojen keräämiseksi julkisen rahoituksen tueksi.

Kiitos.

Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Muutama sana vielä siitä, mitä tämän hankkeen taloudesta tässä esityksessä on linjattu. Kuten täällä on tullutkin esiin, niin täällä pohditaan esityksessä sitä riskiä, että saattaako käydä niin, että kustannusarvio tästä kasvaisi. Tällä pohdinnalla ei ole kuitenkaan tarkoitettu suinkaan sitä, että tässä olisi piikki auki kasvattaa tämän hankkeen budjettia, vaan tässä esityksessä on selkeästi linjattu, että jos syntyy tilanteita, joissa kustannusarvio näyttää ylittyvän, niin silloin täytyy tehdä ratkaisuja, joissa huolehditaan siitä, että tämä kustannusarvio pitää. Mielestäni tämä on noin yleisesti ottaen aika hyvä linjaus. Jos me päätämme täällä joidenkin hankkeiden budjetista – ja tätä on jo hyvin pitkälle valmisteltu, vaikka totta kai työ tulee vielä jatkumaan – niin silloin on syytä pitää kiinni siitä kustannusarviosta ja summista, jotka on päätetty.

Tässä hankkeessahan on hyvin paljon uutta. Tämä on erilainen rakennus kuin ihan standardirakennus. Tässä on puurakentamisen pilottikäyttöä. Tälle hankkeelle on asetettu tiukat energiatehokkuusvaatimukset ja jo aika perinteiseksi muodostuneiden energiatehokkuusvaatimus-

28.1.2015

---

ten lisäksi myös materiaalitehokkuusvaatimus, jotka toki tekevät tästä hankkeesta vaativan. Mutta itse uskon siihen, että tässä kustannusarviossa tullaan pysymään, jolloin myöskään piikki ei sitten ole auki kellekään.

Myös mielestäni käyttömenojen osalta tässä esityksessä on hyvin selkeät linjaukset. Olen ainakin itse vakuuttunut siitä, että kirjaston johto näkee, että tästä valtuuston linjaamasta ja päättämästä myös näiden käyttömenojen osalta pidetään kiinni.

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja.

Sitten vielä lyhyesti kommenttina valtuutettu Hakasen esittämään pontteen, joka koskee yleiskaavaa ja keskustatunnelivarausta. Muistuttaisin mieleenne nämä aikataulukysymykset. Tämä hanke, jos se tänään hyväksytään täällä, niin se on lähdössä liikkeelle heti ja rakentamisen on tarkoitus alkaa jo tämän vuoden syksyllä, jolloin tietenkin hanke sellaisena kuin se nyt on suunniteltu, näine 2 miljoonaa maksavine ratkaisuihin, jotka liittyvät keskustatunnelivaraukseen, niin ne ratkaisut ovat tässä hankkeessa mukana. Ne ovat mukana, jos tämä hyväksytään, siinä kilpailutuksessa. Eli jos me nyt lähtisimme muuttamaan näiltä osin tätä hanketta, niin tämä hidastuisi huomattavasti. Yleiskaavan osalta han valtuuston on tarkoitus tehdä päätöksiä vasta vuoden 2016 aikana.

Valtuutettu Sumuvuori (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Vastauspuheenvuoro taisi olla valtuutettu Luukkaiselle, joka puhui epärehellisyydestä näiden kustannusten kanssa. Ajattelin kyllä itse niin, että pitää myös vähän luottaa siihen, että tässä teemme kaikkemme, että ne kustannukset pysyvät kurissa ja pystymme ylläpitämään sen lähikirjastoverkoston. Täytyy muistuttaa, että tässä keskustakirjastohankkeessa on tarkoitus myös tehdä tulonmuodostusta. Näistä ulkopuolisista toiminnoista saadaan myös omaa tulonmuodostusta. Se, mikä pitää mieltä ehkä jatkossa, on se, voisiko keskustakirjasto toimia säätiön sijaan esimerkiksi nettobudjetoituna yksikkönä, jolloin tämä oma varainhankinta olisi sitten entistä helpompaa.

Valtuutettu Luukkainen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

28.1.2015

Vastaan Sinnemäen puheenvuoroon tai vastaukseen. Hän korosti sitä, että budjetti tulee varmaankin pitämään ja tässä ei ole kyse mistään avoimesta piikistä. Kerron vain sen, että toimin 12 vuotta tarkastuslautakunnan puheenjohtajana. Aika ajoin kävimme läpi sitä, miten kaupungin investointihankkeiden budjetit pitivät ja miten eivät. Oikeastaan isoista investointihankkeista ainoa koko kaudelta oli tuo Mäkelänrinteen uintikeskus, jonka budjetti oikeasti piti. Kaikissa muissa budjetit levisivät. Selityksenä oli aina se, että silloin kun sitä hanketta aloitettiin, ei tiedetty, että siihen tulee sitä tai tätä, tai että se oli arkkitehdin suunnittelema, jolloin taas tuli joitakin ihme koukeroita lisää. Yksi peruste oli myös se, jonka täällä nyt esimerkiksi Sinnemäki toi esille, että nyt on kyse niin erikoisesta hankkeesta. No, erikoisia hankkeita on jokainen hanke, ja niistä ei ole aiemmin kokemuksia, jolloin ainoa kokemus, mikä näistä hankkeista on, on se, että budjetti ei tule pitämään.

Kiitos.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Luukkainen varmaan hiffasi sitten, kuinka paljon täällä on ylipäättään alibudjetoitu kaikkea muutakin, tässä kaupungissa. Mietitään vaikka sitä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Luukkainen ilmeisesti, jos tästä loogisen johtopäätöksen vetää, tarkoittaa sitä, että mitään hankkeita ei pidä ikinä panna liikkeelle, koska ne ovat aina alibudjetoituja, ja toisekseen mitään hankkeita ei pidä koskaan suunnitella, koska suunnitelmat aina maksavat jotakin.

Sitten vielä toteaisin sitä, että tämä ei todellakaan ole puurakennus. Kyllä se on ihan teräs- ja betonirakennus, mutta siinä on jonkun verran puupinnoitetta. Ei tämä nyt ihan maailmoja kaatavaa ja totaalisesti uudenlaista ja erikoista rakentamista ole.

Kiitos.

28.1.2015

Valtuutettu Enroth

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät kuulijat.

Minuakin huolestuttavat tämän hankkeen kustannukset ja käyttökulut. Uudesta keskuskirjastosta tulee uniikki. Se merkitsee vaativaa rakentamista. Viimeinen hyvä esimerkki vaativasta rakentamisesta on Kiasma. Sen ulkopinnoitteet on jo jouduttu korjaamaan vesivuotojen vuoksi. Samoin Finlandia-talon pinnoitteet joudutaan uusimaan 30 vuoden välein, koska ne eivät kestä Helsingin rankkaa ilmastoa. Samoin puupinnat ovat hyvin haavoittuvia voimakkaalle sään muutoksille.

Uusien monumenttirakennusten rakentamisesta pitäisi pidättyä ja huolehtia ensin jo olemassa olevasta rakennuskannasta. Esimerkiksi homekoulut vaatisivat välttämättä korjausta. Homekoulujen korjaaminen on tärkeää. Olisinkin äänestämässä keskuskirjastohankkeen lykkäämistä tai peruuttamista, ellei sitä nyt muilla syillä voida perustella. Mutta olisin sitä mieltä, että näihin asioihin, joita tässä tuon esille, kannattaisi kiinnittää huomiota seurattaessa rakennusprojektin etenemistä ja myös sen käyttökulujen etenemistä.

Käyttökuluista esimerkkinä: Olen osallistunut päätöksentekoon Gardenian käytön rahoittamisesta. Silloin asian esittelijät, virkamiehet, kyynele silmässä vakuuttivat, että vuokraamalla Gardenian tiloja ja myymälä Gardeniassa siemenpusseja pystytään rahoittamaan Gardenian juoksevat kulut, toimintamenot. Siitäkin syystä on hyvä, että tähän on kiinnitetty huomiota, mutta se vaatii kyllä vakavaa huomiota myös seuraavalla valtuustokaudella, eikä vain tässä vaiheessa, kun startti tehdään.

Samoin pelkään radanvarren pienten kirjastojen puolesta. En usko, että tällä valtuustokaudella niihin puututaan, mutta kun valtuusto vaihtuu, vastuunkantajat pääsevät eroon vastuistaan ja uusi valtuusto aloittaa uudelta pöydältä ja joutuu sitten tekemään omia ratkaisujaan rahoituksen osalta. Toivottavasti nämä pelkoni osoittautuvat vääriksi, koska hankehan on upea. Sillä on vaikutuksia elinkeinoelämään ja toisi elävyyttä tuohon muuten kovin autioksi osoittautuneeseen uuteen Helsingin keskusta.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

28.1.2015

?

Joudun siis muuttamaan äskeisen esittämäni ponnin sanamuotoa, koska se äsken todettiin vastaehdotukseksi. Miten toimin nyt jatkossa? Pitääkö minun lukea se ääneen vai riittääkö, että voin laittaa sen tänne järjestelmään?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Uusi puheenvuoro? Selvä.

Kiitos.

Valtuutettu Pelkonen

Kiitos, puheenjohtaja.

Keskustakirjastostahan on puhuttu pitkään ja hartaasti, ja välillä tämä vanha, kuuluista lisäkin kirkko on tullut myös mieleen, kun tätä hanketta on miettinyt ja keskustelua kuunnellut. Mutta se ei haittaa – hyvää kannattaa odottaa, ja mikä parasta, tämä hanke vihdoinkin etenee.

Täällä on käyty hyvää keskustelua tähän aiheeseen liittyen. Monia hyviä puheenvuoroja on kuultu, ja mikä hienointa, moni on nostanut esiin sen tärkeän asian, että kyse ei suinkaan ole pelkästään helsinkiläisten vaan kaikkien suomalaisten yhteisestä hankkeesta. Itse toivon, että moni matkaaja niin läheltä kuin kaukaa tulee keskustakirjastoon sitten aikanaan löytämään. Suomi ja Helsinki tarvitsevat kohteita, jotka houkuttelevat turisteja ja matkailijoita.

Karhuvaaran pontta piti kannattaa, mutta teen sen sitten myöhemmin, kun ponsi on siinä kunnossa, että sitä voi kannattaa. Mutta saunasta on tänään puhuttu paljon, niin valtuutettu Modigin ponsi saunaan liittyen on hyvä. Sitä on jo kannatettu, mutta sille annan myös itse tukeni.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

Arvoisa valtuusto. Bästa ordförande.

28.1.2015

Om Centrumbiblioteket ett par ord. I Norden och på andra håll i världen har biblioteken länge varit en bastion för frihet, bildning och demokrati, för vår möjlighet att växa som människor tillsammans. Det hör till kärnan i biblioteksväsendet att det är en plats och en verksamhet som är fri från den starkares intressen. Det är en plats och en verksamhet som är fri från kommersiella intressen och jag har ett bekymmer på den här punkten. I beredningen av det här ärendet ser vi att det finns en avsikt att öppna finansieringen av verksamheten i fortsättningen för kommersiella aktörer. Det kan vara okej så länge det inte innebär en kommersialisering av utrymmena och en kommersialisering av innehållet i verksamheten på biblioteket eller virtuellt. Så jag hoppas att beredningen i fortsättningen respekterar den nordiska traditionen att biblioteket är fri från den starkares kraft, fri från kommersiella vinstintressen och jag uttrycker där sammanfattar på finska mitt önskemål till beredningen.

Toivon kovasti, että tämän upean hankkeen, keskustakirjastohankkeen valmistelussa henki, tarkoitus ja sisältö kunnioittavat meidän kirjastoperinteemme tasa-arvo-, demokratia- ja sivistysperinnettä sillä tavalla, että kirjastoon ei tuoda tiloihin eikä toimintaan näkyville mainoksia tai piilomarkkinointia.

Kiitos.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Koko keskustakirjastokeskustelu oikeastaan tiivistyi vuosituuhannen vaiheessa, silloin, kun Töölönlahden asemakaavaa käsiteltiin. Silloin oli myös kulttuuri- ja kirjastolautakunnassa silloinen johtaja, Maija Berndtson, joka hartaasti toivoi, että Pasilaan sijoitettu keskustakirjasto saisi vähän paremman paikan Helsingin sydäimestä. Itse Pasilan kirjastohan on rakennuksena erittäin upea ja komea. On tietysti harmillista, että sitä ei aikoinaan rakennettu ehkä toiseen paikkaan. Mutta voi olla, että nyt kun Pasilasta tulee Helsingin toinen iso keskus, niin keskustakirjasto saa jonkun muun, erittäin hyvän luonteen siellä.

Mutta joka tapauksessa, kun Töölönlahtea kaavoitettiin, niin keskustakirjaston... se idea oli, että mitä rakentuu suomalaisen demokratian vallan linnakkeen, Eduskuntatalon eteen. Nyt, kun ajatellaan, mitä sinne on rakentumassa, niin ehdottomasti sen radan varteen rakentuneen yksityisten yrittäjien rakennuskompleksien eteen tulee nimenomaan julkinen, komea keskustakirjasto. Joten Eduskuntatalo saa parikseen

28.1.2015

---

suomalaisen sivistyksen kehdon, kirjaston. Tämä on minusta todella merkittävä asia, että Töölönlahtea ei alistettu kokonaan sille radanvarren muille kansainvälisille toimijoille, jotka ne rakennukset pääsääntöisesti siinä omistavat. Joten Töölönlahdelle tuli voimakas sivistyksen läsnäolo.

Muistan, kun tämä rakennusarkkitehtuurikilpailu julistettiin, ja kun oli sitten tämä kilpailutulosten päättämisen aika, niin Musiikkitalossa järjestettiin sitten tämä päätöstilaisuus. Arkkitehtitoimisto ALA, joka tämän voitti, niin arkkitehtitoimiston pääarkkitehti piti kiitospuheenvuoron. Hän oli liikuttunut, koska hän on helsinkiläinen arkkitehti, ja hän sanoi, että kukaan ei voi ymmärtää, minkälainen upea elämys on saada rakentaa tällainen julkinen, merkittävä rakennus omaan kotikaupunkiinsa. Se oli minusta todella vaikuttava tilaisuus. Se on jäänyt syvälle sydämeeni.

Ja sitten kolmantena asiana totean, että tätä keskustakirjastoa, se oleellisesti liittyy myös sen puiston rakentamiseen. Minä muistan, kun me täällä käsitelimme keskustan Töölönlahden puistoa, ja nyt kaupunginhallitushan on suunnitellut siitä jonkinlaista halpaversiota. Minä toivon, että nyt, kun tämä keskustakirjaston suunnittelu etenee, niin puistosuunnitelma jollakin tavalla nousee myös pöydälle uudestaan esiin. Töölönlahtea ei voi, koko sitä keskusta-aluetta, ajatella, että siinä ei olisi kunnollista keskuspuistoa myös. Sellaista puistoa, joka on synkronisissa sekä Eduskuntatalon, keskustakirjaston että myös koko sen tapahtumakentän kanssa.

Viimeisenä totean, että keskustakirjasto on iso julkinen rakennus, jonka pitää olla komea sadoiksi vuosiksi eteenpäin. Ei halpaversiota.

Valtuutettu Nieminen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Edelliseen puheenvuoroon liitän vain sen, että tuohan on jo kohta rakentaminen käynnissä puiston suhteen. Se pitää sitten varmaan pysäyttää, se puistosuunnitelman toteutus.

Valtuutettu Kolbe (vastauspuheenvuoro)

? puistoasiasta jatkanut, koska tiedämme, että tälle alueelle on suunniteltu hyvin monenlaisiakin virityksiä – kanavineen ja ilman kanavaa. Tietenkin tämä Töölönlahden läsnäolo siellä edellyttää, että tästä alueesta saadaan paitsi kulttuurin ja sivistyksen kehto, myös virkistyksen,

28.1.2015

---

ulkoilun, yhdessä olemisen ja yhteisöllisyyden kaupunkitilaa. Kaikki me emme istu kaupunkisuunnittelulautakunnassa tai seuraa joka päivä viiraston asioita, onko tästä puistokuviosta. Valtuutettu Nieminen viittasi, että suunnitelmat ovat pitkällä ja rakentaminen on jo aloitettu, mutta voisiko joku siitä vähän tarkemmin kertoa? Helsinkiläisillä hankkeilla on alttius tämäntyypiseen kuvioon, että ne vähän niin kuin rempsahtavat sitten, se ympäristön hoito siitä lähialueelta. Tässä ollaan valtiollisella arvoalueella. Olisi tärkeää saada se kokonaisuus kasaan. Kuvat olivat kauniita äsken. Mikä on todellisuus?

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Viitaten valtuutettu Kolben puheenvuoroon, kyllä keskustakirjasto on yksi kokonaisuus puiston kanssa. Valtuutettu Niemiselle sanon, että ainakin silloin, kun sitä puistosuunnitelmaa täällä käsiteltiin, oli tarkoitus, että se, jota nyt rakennetaan, on kuitenkin linjassa sen todellisen, tavoitteellisen puistosuunnitelman kanssa, joka sitten toivottavasti saadaan mahdollisimman pian toteutettua myös.

Valtuutettu Niiranen

Arvoisa puheenjohtaja.

Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 2017 johdosta Helsingin kaupunki on tosiaankin saamassa tähän keskustakirjastohankkeeseen valtiolta 30 miljoonaa euroa. Se on hieno asia. Kiitos vain asiasta päättäneelle Jyrki Kataisen hallitukselle ja tietysti valtuutettu Arhinmäellekin, joka muiden mukana silloin hallituksessa ministerinä toimi. Mielestäni tällaista tilaisuutta Helsingin ei kannata jättää käyttämättä. Toista kertaa tuskin Helsinki saa tällaista 30 miljoonan pottia kirjastohankkeeseen. Päinvastoin suunta tuntuu olleen se, että valtionosuuksia Helsingiltä vain kiristetään.

Uskon, että tästä rakennuksesta tulee toimiva ja monipuolinen uuden ajan kirjasto- ja kulttuurirakennus, kaikkia helsinkiläisiä palveleva olo- ja kirjastohuone. Sanaa "kirjasto" on tämän talon yhteydessä pidetty harhaanjohtavana. Myönteisen leikillisesti tätä voisikin ehkä kutsua tämän päivän seurojentaloksi tai työväentaloksi. Esittelytekstissä tänä päivänä vaillaankin "jokamiehen innovatiopajaksi".

28.1.2015

Mielestäni Suomi ja Helsinki tarvitsevat tulevaisuudessa juuri tämän-tyyppisiä tiloja. Myös opiskelijat tarvitsevat näitä tiloja, minkä johdosta kannatan valtuutettu Laura Kolben ponsiesitystä, ellei sitä joku jo ole aikaisemmin kannattanut.

Arvoisa puheenjohtaja.

Edesmennyt kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, valtioneuvos Harri Holkeri kuvaili aikanaan tämän keskustakirjaston edustan aukiota "oman aikamme Senaatintoriksi". Holkerin vertaus oli osuva. Keskustakirjaston toteutumisen myötä tälle aukiolle saadaan todellakin samoja elementtejä kuin Senaatintorilla.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan lämpimästi tämän hankesuunnitelman hyväksymistä esitetyllä tavalla.

Valtuutettu Rydman

Joo, kyllähän tosiaan valtio tähän sen 30 miljoonaa laittaa ja vastavasti Helsinki saa sitten itse pulittaa enemmän kuin kaksinkertaisen määrän. Eräänlainen tarjous tietysti tämäkin. Itse en välttämättä maksaisi.

Täytyy todeta, että nyt, kun täällä on valtuustosali tyytyväisenä kilvan hymistellyt siitä, kuinka hieno ja upea hanke tämä keskustakirjasto on, niin täytyy todeta, että kyllä minusta oikeastaan loogisuudessaan ja ajattelun selkeydessä aivan ylivoimainen puheenvuoro, mitä täällä on käytetty, oli suuresti arvostamani valtuustotoveri Seija Muurisen puheenvuoro, jossa oikeastaan käytiin läpi kaikki olennaiset faktat tähän liittyen ja millaisia johtopäätöksiä niistä pitäisi tehdä. En lähde niitä toistamaan. Toteanpahan vain sen, että meillä on monenlaisia hyviä tarjouksia, toiset valtiolta ja toiset kansainvälisiltä säätiöiltä, taidemu-seoilta.

Guggenheimiakaan ei ole varsinaisesti markkinoitu ikään kuin taiteellisten tai taiteen arvojen kautta, vaan sen takia, että siitä tulisi hieno py-tinki, jota ulkomaita myöten tullaan katsomaan. Olen suhtautunut näihin väitteisiin aika lailla epäillen, mutta todetaan kuitenkin se, että Guggenheimissakin nähdäkseni on hankkeena enemmän tolkkua kuin tässä keskustakirjastohankkeessa, koska sitä ehkä ihan oikeastikin saattaisi tulla jokunen turisti katsomaan. Onko se sitten investointina sen väärti, on toinen asia – todennäköisesti ei – mutta se on ainakin selvää, että

28.1.2015

---

tuskinpa keskuskirjasto Helsinkiin yhtään ylimääräistä turistia hankkii. Siinä suhteessa näen, että kyllä tämä on aikamoinen investointi, joka todennäköisesti ei ainakaan euromääräisesti kauheasti mitään uutta kaupunkiin tuota.

Sitten täällä on käytetty monta sellaista puheenvuoroa, että tätä ei pitäisi laittaa vastakkain yhden tai toisen hankkeen kanssa, että eiväthän nämä ole koskaan mistään pois. No, kyllä se itse asiassa aina jostakin pois on. Jos rahaa johonkin laitetaan, niin se tarkoittaa silloin sitä, että se on vähemmän rahaa jossakin kohtaa, tai sitten se tarkoittaa sitä, että verotetaan vähän enemmän tai otetaan vielä vähän enemmän velkaa. Kyllä nämä aina jonkun kanssa ovat vastakkain ja nämä ovat priorisointikysymyksiä. Nyt minusta on vaan älyllisesti rehellistä tunnustaa valtuustolta, että valtuusto on nyt priorisoimassa näin, että nimenomaisesti kaikista mahdollisista hankkeista juuri keskustakirjastoa priorisoidaan. Tällaisen valinnan me tietysti voimme tehdä. Minusta se on aika hölmö valinta, koska olisin aika monta parempaakin hanketta keksinyt kuin nimenomaisesti tämän, jonka kirjastolliset ulottuvuudet – kuten monessa puheenvuorossa on todettu – itse asiassa ovat varsin rajalliset.

Toisaalta sinänsä täytyy todeta se, että tiettyä johdonmukaisuutta kuitenkin valtuustolla on nähtävissä. Kaikista aktiivisimmat tämän hankkeen kannattajat ovat kyllä niitä samoja valtuutettuja, jotka kannattavat kaikkia muitakin mahdollisia menonlisäyksiä. Siinä mielessä en ehkä tämän logiikan puolesta joudu kuitenkaan valtuutettuja moittimaan.

Se on todettava, että onhan tämä komea pytinki. Ei siinä mitään. Tästä me emme pääse yli emmekä ympäri. Hieno rakennus – niin ovat pyramiditkin toisaalta. Voidaan miettiä sitä, missä määrin sitten on aina perusteltua julkisia veronmaksajien varoja näihin hankkeisiin laittaa. Itse olisin kyllä priorisoinut tämän aika alhaiselle tässä listassa.

Sitten nostan vielä esille sen, että täällä ovat monet kertoneet, että tästä tulee hieno kohtaamispaikka, demokratiakin lisääntyy ja kansalaiset voivat paremmin ja ovat iloisia, jonkun sellaisen mekanismin kautta, joka minulle ei aivan täsmällisesti ole kyllä välittynyt. Mutta luotetaan, että näin sitten tapahtuu. Jäämme odottamaan seurauksia.

Minun nähdäkseni meidän kaupunkikulttuurimme on kehittynyt viime vuosina aika paljon. Meillä on syntynyt kaupunkilaisten itsensä luomia, spontaaneja kulttuurisia ilmiöitä. Lähdetään nyt liikkeelle vaikka Ravintolapäivästä tai monesta muusta. Niiden suunnitteluun ei ole tarvittu poliitikkoja. Minusta me voisimme luottaa kaupunkilaisiin itseensä nykyis-

28.1.2015

---

tä enemmän, eikä suunnitella heidän vapaa-aikaansa heidän puolestaan.

Sitten kuitenkin todettakoon myös se, että valtuuston selvä enemmistö tätä hanketta kannattaa. Kun meillä on sellainen tapa, että asioista sovitaan ja tästä on budjetissa sovittu, niin kun tämä nyt joka tapauksessa toteutuisi, niin toteutukoon sitten mieluummin tällä tavalla, kun on sovittu, että siinä edes jonkinlainen taloudellinen perälauta on olemassa. Vaikka en hanketta kannatakaan, niin pitäydyn sovituksessa ja äänestän kuitenkin sen puolesta.

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Tulihan se Guggiskin sieltä esiin. Tässä on se erotus, että Guggikseen sinun pitää dallata fyrkan kanssa, keskustakirjastoon maksuttomana ineen. Kyllä minä ainakin ihan mielelläni makselen veroja siitä, että täällä on kirjastoja, avoimia tiloja, ettei sinne Tölikänlahdelle tarvitse dallata vain fyrkka fikassa. Toki tämä tuottaa varmaan matkailun myötä jonkin verran fyrkkaa tälle kaupungille. Ennen kaikkea se tuottaa kulttuuria lisää. On siellä varmaan jokunen matkamunistopinssimymäläkin, mitä voi sitten Rydman käydä tukemassa, niin saadaan lisää rahaa tämän talon ylläpitämiseen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Taipale (vastauspuheenvuoro)

Tack, ordförande.

Ville Rydmanille, joka ihmetteli tätä linkkiä demokratiaan, toteaisin vain sen, että jo antiikin kreikkalaiset kokoontuivat julkisissa tiloissa ja keskustelivat yhteisistä asioista. Tätä nimitettiin demokratiaksi. Demokratia edellyttää julkista tilaa. Tämä tuleva keskustakirjasto on juuri sellainen, samoin kuin sen edustalle rakentuva puisto, aukio ja muut julkiset tilat siellä.

Valtuutettu Torsti

Kiitos, puheenjohtaja. Valtuutetut.

28.1.2015

Hieman lisää Rydmanin leimaamaa hymistelyä. Satuain olemaan sattumalta toissasyksynä Singaporessa valtakunnan opetusministeriön edustajana, kun samassa kaupungissa pidettiin silloin vuosittaista kirjastojen maailmanjärjestön kongressia. Tapasin edelleen sattumalta meidän Helsingin kirjastohankkeemme edustajat. Oikeastaan niidenkin keskustelujen pohjalta haluan kuitenkin tässä yhteydessä, kun tätä hankesuunnitelmaan käsitellään, nostaa kaksi näkökulmaa nimenomaan siitä, miltä tämä hanke myös näyttää ikään kuin muualta katsottuna.

Ensinnäkin koko tämä meidän kirjastoverkkomme – siis myös lähikirjastoverkko – Helsingissä on tietysti laajuudessaan täysin ainutlaatuinen, ja myös sitä ammattitaitoisuudessaan ja muutoskyvyssään. Me olemme jatkuvasti nähneet, kuinka lähikirjastoverkko on elänyt, muokkautuu kaupungin eläessä ja maailman muuttuessa ja myös kaupunkilaisten tarpeiden muuttuessa. Meidän ryhmäkokouksessamme tänään opetettiin, että lainata voi nykyään myös porakoneita. Itsekään en tätä aiemmin tiennyt. Ehkä se on jo täällä todettu.

Mutta toiseksi siellä Singaporessa kävi kyllä selväksi se, että tämä meidän keskustakirjastohankkeemme, paitsi että se vahvistaa koko valtakunnan ja Helsingin kirjastolaitosta, niin se todellakin aika ainutlaatuisella tavalla nostaa suomalaisen kirjastolaitoksen maailmankartalle juuri tällaisessa hetkessä, kun teknologinen murros on synnyttänyt tällaisille ihan uudenlaisille kirjastoille sellaisia mahdollisuuksia ja skenaarioita, joita voi viedä kunnianhimmolla eteenpäin ja myös rohkeasti maailmalla lippua liehuttaen.

Sattuu vielä niin, että meillä on juuri näinä samoina vuosina kirjastojen maailmanlaajuisessa kattojärjestössä suomalainen puheenjohtaja, käsitteäkseni ensimmäistä kertaa angloamerikkalaisen maailman ulkopuolelta. On voitu tuoda esiin tällaisia teemoja kuin "strong libraries, strong societies", siis "vahvat yhteiskunnat, vahvat kirjastot". On aivan varmaa, että tämäkin tuottaa Helsingille paljon kiinnostavuutta tässä maailmassa, joka ei ole aivan pieni. Käykää katsomassa, millaisia kävijämääriä näissä kongresseissa on.

Summa summarum: Ehkä toisin kuin edustaja Rydman totesi, olen alusta saakka mielelläni ajatellut äänestää tämän hankkeen puolesta. En ole tekemässä sitä tänään vain sen takia, että näin on päätetty. Olen todella ylpeä, että saan olla tässä kohtaa valtuustossa päättämässä tästä hyvin pitkään vireillä olleesta hankkeesta. Kiitos teille, jotka olette tätä vieneet aiemmilla kausilla eteenpäin. Joka miehen ja naisen innovaatiopaja.

28.1.2015

Ja siihen Guggenheim-keskustelun laineille minusta kannattaa tässäkin yhteydessä sanoa, että tässä meillä nyt on kansainvälisesti uraauurtava, arkkitehtuurisesti maailman tason puurakenteinen wau-hanke – 100-vuotisen Suomen originelli sivistyssymboli.

Kiitos.

Valtuutettu Koskinen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuulin, että kirjastolaitos lainaa porakoneita, eli se kilpailee yksityisten yrittäjien kanssa. Pitäisiköhän se yhtiöittää?

Valtuutettu Nieminen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Nyt on selkeästi osoitettu, että tämä upea, monumentaalinen wau-hanke ei ole yhtään mitään ilman sitä puistoa, joka maksaa 66 miljoonaa euroa. Nyt siitä tehdään halpiversio 5,8 miljoonalla eurolla. Jokainen edustaja punnitsee tätä asiaa, että hyväksyessään hankkeen tulee myös hyväksymään 60 miljoonan puistohankkeen, jotta se alistuisi oikein näille monumentaalisisille kohteille, joita tuolla ympäristössä on. En sinänsä minäkään vastusta tätä hanketta, mutta minä tiedän, että teen päätöstä tällä hetkellä +60 miljoonan puistosta.

Valtuutettu Urho

Tämä on mennyt hauskaksi, arvoisa puheenjohtaja, nämä viime puheenvuorot.

Kirjastojen puolesta, etenkin sen oman kotikyläni lähikirjaston puolesta, joka nykyisellään on toimintatalo – siellä on ollut yli 30 vuotta suunnitteen nuorisotalo, lasten- ja nuorten, lastentarha ja leikkipuisto, ja sieltä on saanut lainata jo pitkään audiovisuaalisia kaikenlaisia materiaalitalenteita. En halua tämän kirjastorakennukseksi kutsutun talon uhkaavan yhdenkään metron varrella olevan kirjaston toimintaa. Länsimetro on iso uhka Lauttasaaren kirjastolle, jos meille kohta todetaan, että "pyöräilkää nyt vaan Baanaa pitkin siihen kirjaston pihalle, tai tulkaa sillä metrollanne". Silloin se ei ole se lähitalo, johon minä olen tottunut menemään, jossa olen tottunut kokoontumaan, taidenäyttelyt katso-

28.1.2015

---

maan ja demokratiakokouksia pitämään. Näitä monitaloja on olemassa kaupungissamme. En halua sen vaarantuvan.

Rakentamisen kustannuksista Hannele Luukkainen sanoi kaikki, mitä minulla on epäilyksiä. Aina, jos arkkitehtuurikilpailulla on koulua suunnitellut, niin on tullut vielä monin verroin kalliimmaksi.

Apulaiskaupunginjohtajalta – koska minä tiedän, että kirjastotoimi osaa tämän asian. 2,5 vuotta sitten täällä järjestettiin huippuluokan maailmankongressi, tämä kirjastokongressi. Järjestelyt olivat loistavat. Mediatalon alakerta oli kuin lyötynä läpi päivän erilaisia tapahtumia. Ja sitten erikseen oli Finlandia-talolla ja siinä rannassa, tämän tulevan puiston äärellä olevissa taloissa. Mutta haluan tehdä muutaman kysymyksen ja kerrata sillä lailla omalta osaltani sitä, mitä olisin suonut, että olisi selvitetty. Mikä on tehty, hyvä apulaiskaupunginjohtaja, säätiön perustamiseksi? Onko olemassa asiakirjoja, että näin voitaisiin toimia, että tämä olisi erillinen säätiö?

Mitä on tehty yksityisen rakentamisen löytämiseksi, jos tämä on ainutkertainen puuarkkitehtuurin näyteikkuna tulevalle Suomeen? Puunjalostusteollisuus, meillä menee osalla puunjalostusteollisuutta, paperiteollisuutta hyvin. He rakentavat miljoonahankkeitaan uusille paperikoneille. Eikö tähän näyteikkunaan saada rahaa teollisuudesta? Mitkä ovat ne lahjoittajat, joiden kanssa on neuvoteltu?

Mitä tehdään jatkossa uuden hallinto- ja rahoitusmallin löytymisen hyväksi, jotta ehkä myös se kansallispuisto tulisi tämän niin sanotun keskustakirjaston ympärille? Ja sitten viimeksi: ihan oikeasti, kun täällä on moni sanonut, että tähän on paljon muuta kuin kirjasto, niin mikä nimeksi tälle julkiselle, komealle talolle? Onko se Tammitalo? Me olemme päättämässä tästä tammikuun 28. päivä. Tammi on muun muassa kulttuurirahaston symboli. Suomalaisen kulttuurin symbolina on harvemmin ollut mänty, mutta tammi on ollut. Ja kun 28.1. tätä päätetään, niin jos ette tiedä, niin tähän on merkittävä päivä. 28.1.1918, eli silloin, kun tulee 100 vuotta kuluneeksi ja tämä talo on jo rakentamassa, niin silloinhan Pohjanmaan miehet lähtivät etelään päin ja sanoivat, että riisutaan venäläiset aseista. Tähän on meidän vapausvuotemme talo.

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

28.1.2015

Kokoomushan ehdotti, että nimeksi voi tulla Työväentalo. Se sopii kyllä meille. Folkets Hus på svenska.

Valtuutettu Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Eräässä nimeltä mainitsemattomassa lappilaisessa kunnassa rakennettiin uusi liikuntatalo. Olin kulttuuri- ja urheiluministerinä sen peruskiven muuraamassa. Seurasin mielenkiinnolla myöhemmin sitä, kun järjestettiin kilpailu talon nimestä. Talon nimeksi tuli kyseisen kunnan nimi ja "liikuntahalli". Eli keskustakirjastokin todennäköisesti päätyy sen lopulliseksi nimeksi, jos otamme tästä lappilaisesta kunnasta mallia.

Apulaiskaupunginjohtaja Viljanen

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos, mutta kiitos hyvästä keskustelusta.

Täällä valtuutettu Urho kysyi hallintomallista, mikä on tilanne ja missä nyt mennään. Hankkeen ohjausryhmä on tehnyt päätöksen siitä, että selvitetään säätiötä, mutta selvitetään myös sitä, että keskustakirjasto olisi nettobudjetoitu. Muitakin vastaavia malleja selvitetään, koska keskustakirjastollahan tulee olemaan poikkeuksellisia tulolähteitä verrattuna normaaliin kirjastoon. Ensinnäkin meillä on tällä hetkellä jo aika pitkällä kierroksessa 8 yhteistyökumppania, jotka tulevat rahoittamaan sitä joko vuokra- tai käyttötuloin tai muutoin, mutta kirjastossahan on myös sitten liiketoiminnallisia tiloja: 2 kahvilaa, ravintola sekä liiketila, josta niin ikään tulee.

Meillä on tarkoitus myös, että kirjasto on lähtenyt nyt porukalla tätä rahoittamaan ja hakemaan tuloja. Helsingin kirjastohan on yleisten kirjastojen tehtävässä myös niin ikään. Tarkoitus on, että tätä yleisten kirjastojen tehtävää, josta valtio antaa erillisrahoituksen, myös laajennetaan, eli me alkaisimme tehdä sitä vielä laajemmin ja isommasti.

Erittäin hyvä huomio oli tietysti myös valtuutettu Urhon huomio siitä, että tämän päivän jälkeen toivon, että meillä on aika myös alkaa miettiä, mikä nimeksi, koska ei ole hyvä ajatus se, että jatketaan keskustakirjasto-nimellä, joka ikään kuin on vastaan lähikirjastoja, ja niin monet teistä, ja niin minäkin olen sitä mieltä, että näin tämä tilanne ei ole. Ne eivät ole toisiaan vastaan.

28.1.2015

Minä haluan sanoa tässä samalla myös, että Kaisa-kirjastossa käy tällä hetkellä noin 8 000 nuorta päivässä. Se on 50 % enemmän kuin tiedekunta- ja laitost kirjastoissa kävi yhteensä tätä ennen. Kun Seinäjoelle rakennettiin uusi pääkirjasto, siellä käy 60 % enemmän ihmisiä kuin kirjastoissa Seinäjoella kävi sitä ennen, eli se nousi valtavasti. Tuli ihan uusia käyttäjiä. Turussa uuden kirjaston myötä kävijämäärä nousi 30 %. Kansainvälisistä esimerkeistä tiedetään, että esimerkiksi Birminghamissa, jossa on nyt viimeisin eurooppalainen uusi, hieno kirjasto, kävijämäärät nousivat 1. toimintavuoden aikana 2,7 miljoonaan, joka on siinä kaupungissa aivan uskomaton suoritus.

Kiitos.

Valtuutettu Mäkimattila

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Keskustakirjasto on hankkeena hieno kulttuuriteko. Keskustakirjaston rakentamista on perusteltu silläkin, että kaupunkilaiset ansaitsevat sen. Millä olemme sen ansainneet, se ei ole ihan selvää, mutta verovaroitamme me sen maksaisimme.

Kyllä, me kaupunkilaiset tarvitsemme kulttuuria ja sivistystä nyt ja tulevaisuudessa. Kaupunkilaiset ansaitsevat myös muita palveluita, sellaisia, jotka ovat uutta rakennusta ja sen tarjoamia palveluita välttämättömpiä. Sellaisia, joiden toteutumisesta säästösyistä huonoon taloudelliseen tilanteeseen vedoten nyt mahdollisesti leikataan tai siirretään. Haluaisimme saada kaiken: hienon puuarkkitehtuurisen kulttuurimonumentin, hyvän vapaa-ajanviettopaikan, uuden turistinähtävyyden ja paljon muuta, mutta myös riittävät peruspalvelut, hyviä kouluja ja päiväkoiteja, saira ? ja niin edelleen.

Kysyinkin tänään apulaiskaupunginjohtajalta, onko tehty varmasti kaikkien hyväksi, että keskustakirjastolle kerättäisiin lahjoitusvaroja tai itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi kansalaiskeräystä samaan tyyliin kuin esimerkiksi lastensairaalahankkeessa. Todellakin sain, niin kuin kuulitte, vastauksen, että yritetty on kovasti, mutta kiinnostusta lahjoittamiseen ei ole ollut. Kansalaiskeräystä itsenäisyyden juhluvuoden nimissä ei ole ilmeisesti suunniteltukaan.

Lisäksi olen huolissani haastavan rakennusvaiheen budjetissa pysymisestä. Olen huolissani suurista ylläpitokustannuksista, joista suurin osa jää verovaroista otettavaksi. Kustannukset eivät saa vaarantaa lähikirjastojen kehittymistä ja toimintaa.

28.1.2015

Näiden epävarmuustekijöiden sekä valtion ja kaupungin huonon taloustilanteen vuoksi katson, että on vastuullista kannattaa Ebelingin hylkäysehdotusta ja näin teen.

Kiitos.

Valtuutettu Korkkula

Kiitos.

Tässä valtuuston puheenjohtaja tuntui kaipaavan joitakin kriittisiä puheenvuoroja. Minua ainakin henkilökohtaisesti kovasti harmittaa, että osana tätä hanketta elokuvateatteri Orionin toiminta todennäköisesti lakkaa, koska Kansallinen audiovisuaalinen instituutti tulee siirtämään toimintansa Orionista sinne. Nyt, kun elokuvateatteri Maximinkaan toiminnan jatko ei kovin hyvältä näytä, niin menetetään merkittävä osa suomalaista elokuvakulttuuria nähdäkseni.

En ole ihan täysin kärryillä, mitä kaikkia ponsia on kannatettu, mutta totean, että kannatan kaikkia vasemmistoliittolaisten ja Yrjö Hakasen esittämiä ponsia.

Kiitos.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Ei kaikkia, vaan kaikkia vasemmistoliiton edustajien ja kaikkia Yrjö Hakasen esittämiä.

Valtuutettu Razmyar

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä on tosiaankin paljon sanottu, ja keskustelu on ollut erittäin hyvää ja itselleni henkilökohtaisesti myös hyvin antoisaa. Tässä mainittiin jossain vaiheessa, että kyseessä on erikoinen hanke. Itse sanoisin, että kyseessä on ennen kaikkea ainutlaatuinen hanke. Se tuo meille erittäin paljon arvostusta Pohjoismaista, Euroopasta, vaikka se ei välttämättä suoraan turismia tuo, mutta se ei lienekään tässä välttämättä se ykköstarcoitus.

28.1.2015

Ehkä pari asiaa, mitä ei ole vielä nostettu, voisin niistä lyhyesti sanoa. Toinen koskee ehkä vahvemmin, keskustakirjastoon omasta mielestäni kohdistuu vahvasti yhteisöllisen Helsingin rakentamistarve. Helsinki kasvaa ennätysvauhtia, joten kaupungin tulee myös rakentaa julkisia tiloja, joissa ihmiset kohtaavat toisiaan. Kyllä, minä kutsun sitä lähidemokratiaksi. Tämä on myös erityisen tärkeää, kun Helsinki samanaikaisesti myös kansainvälistyy, mikä on hieno ja upea asia.

Lisäksi muistuttaisin vielä näistä aukioloajoista, jotka ovat todellakin poikkeukselliset: joka päivä aamusta kello 10:een saakka illalla, eli keskustakirjasto olisi vielä tunnin auki, miettikää, tästä eteenpäin.

Välihuuto!

Me voimme sitten valtuuston kokouksien jälkeen piipahtaa siellä. Mutta tämä on erityisen tärkeää nuorille, hyvä vaihtoehto kadulle. Kävely sitenkin sivistyksen talossa kuulostaa mielestäni erittäin hyvältä.

Kuten tässä moni on sanonut, kyseessä on todellinen sivistyksen kehto. Se on ennen kaikkea mielestäni ylpeyden aihe. On erittäin ilo olla mukana päättämässä siitä tänään. Kuten puheenjohtaja sanoi, samanmielisyys kertoo erittäin paljon hankkeen arvokkuudesta.

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut ja lehterillä istuvat kaupunkilaiset.

Kieltämättä Suomen kansa on ollut aina tiedonjanoista, oli se sitten 1800-luvulla tai tänä päivänä. Jos omaa lapsuuttani muistelen, niin mikäli äiti joutui minua jostakin hakemaan, niin se oli kirjasto. Joka tapauksessa nämä käyttökulut – oli se sitten rakentamiseen liittyvää tai sitten, kun se on valmis – hämmästyttävät. Pelkät vuokratulot olisivat se 5 miljoonaa vuodessa. Tiloista, oli se kahvila tai tämä saunatila, kustannuksia ei kuitenkaan saisi peitettyä kuin murto-osan. Henkilökohtaisesti kyllä olen äärimmäisen huolestunut, että eikö ketään kylmää, jos pelkästään 5 miljoonaa menee vuokriin vuodessa?

Sauna on varmasti pienin pisara koko tämän murheen meressä kustannuksiltaan, jos ajatellaan koko rakennusta. ? sauna on autuas sauna, siellä synnyttään ja kuollaan. Rauhanturvaajatkin rakentavat aina ensimmäiseksi saunan, mihin toimialueelle he menevätkin. Mutta se, miten se sauna on saanut täällä suuret mittasuhteet, että kannattaisiko sitä rakentaa vai ei, ei ole mielestäni ollenkaan oleellista, vaan ni-

28.1.2015

---

menomaan, että millä me kustannamme sitten jatkossa tämän keskustakirjaston toiminnan.

Avointa tilaa, avointa kaupunkitilaa, kaikille avointa tilaa ja demokratiaa. Kieltämättä tämä maa-alue on niin arvokas, että onko meillä todellakin pelkkään ilmaan, näyttävään arkkitehtuuriin mahdollisuus satsata näin paljon? Kyllä sen tilan täytyisi olla aika hyvin käytetty. Täällähän valtuutettu Koskinen tuumasi, että mikä ettei voisi näitä porakoneitakin sieltä antaa lainaksi, kävelysauvojanahan jo saa. Kyllä siihen varmaan joku Pärnäsen korjaamokin mahtuisi. Jos ei keskustan paloasemaa Erottajalla olisi korjattu, niin ehkäpä tässä olisi vaikka paloasemalle tilaa, tai vanhusten loistavalle palvelukeskukselle, että ulkomailta voitaisiin tulla ihailemaan, miten meillä on hyvin hoidettu vanhustenhuolto täällä Suomen maassa.

Mutta kaiken kaikkiaan kirjasto vain niin, että se on 3. kerroksessa ja siellä on muita sijaistointoja, synnyttää kysymyksen, mistä tämä raha, millä sitä pyöritetään, on pois. Sen tähden teenkin ponnen:

Hyväksyessään keskustakirjaston hankesuunnitelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet sijoittaa asukastalotoimintaa keskustakirjaston tiloihin.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuusto on strategiaohjelmassaan linjannut selvästi, että keskustakirjasto toteutetaan vaarantamatta lähikirjastoverkkoa. Lähikirjastoverkon merkitys tietysti riippuu siitä, onko se auki, miten paljon aukioloaikoja on, onko siellä rahaa hankintoihin – uusia kirjoja ja muuta aineistoa – onko siellä riittävästi henkilöstöä. Tämä on syy, minkä takia tein ponsiesityksen siitä, että samalla kun päätetään hyväksyä keskustakirjastohanke, ilmaistaan myös valtuuston tahto siitä, että turvataan lähikirjastojen riittävät resurssit.

Kaupunginkirjaston määrärahojen tason korottamisen ohella valtuusto voi tähän asiaan vaikuttaa muillakin tavoilla. Yksi niistä on sisäisten vuokrien määräytyminen. Kiinteistövirasto aikoo siis periä 36 euroa neliöltä vuokraa näistä keskustakirjaston tiloista. En usko, että Helsingin keskustassa on juuri mitään muuta kiinteistösijoitushanketta, jossa si-

28.1.2015

---

joittaja itse aikoo periä itseltään tällaista vuokraa. Tässä on kysymys puhtaasti kaupungin sisällä tapahtuvasta rahan siirtämisestä kirjastotoimesta kiinteistövirastolle, jolle valtuusto on asettanut tämän vuoden budjetissa 154 miljoonan euron voittotavoitteen. 154 miljoonaa euroa valtuusto on halunnut, että kiinteistövirasto perii ylimääräisiä vuokria, muun muassa kirjastoilta ja muilta palveluilta. Tähän me voimme vaikuttaa ennen kuin tämä kirjastohanke on niin pitkällä, että vuokria pitää ryhtyä perimään.

Muutamissa puheenvuoroissa on esitetty keskustakirjaston hallintomalliksi säätiötä tai nettobudjetoitua yksikköä. Molemmat sisältävät mielestäni periaatteellisesti ja myös käytännössä vakavia ongelmia. Jos keskustakirjasto toimii säätiönä tai nettobudjetoituna yksikkönä, miksi muut kirjastot tässä kaupungissa antaisivat sille ilmaiseksi mitään aineistoa, yhtään ainoaa työntekijää, yhtään ainoaa tiedotustilaa? Totta kai ne haluavat rahaa siitä silloin. Silloin me olemme luoneet markkinamekanismin kaupunginkirjaston sisälle.

Jos keskustakirjasto saa pitää vain itsellään ne tulot, joita sille ohjataan tässä nyt mahdollisesti jatkossa tehtävillä ratkaisulla liiketiloista tai partnereiden kansa tehtävistä sopimuksista, miten muut kirjastot suhtautuisivat positiivisesti sellaiseen yksikköön, jota lihotetaan samaan aikaan kun muille ei anneta lisää tuloja? Millä tavalla avoimuuteen, demokratiaan, asukkaiden osallisuuteen, yhteisöllisyyteen sopii säätiömuotoinen hallinto? Ketkä siellä hallitsevat silloin? Eivät ainakaan käyttäjät. Entä veroseuraamukset?

Tässä on koko joukko asioita, joiden takia kannattaa vetää jarrua äkkiä kaikenlaisilta säätiöintihankkeilta. Kun niitä on yritetty täällä perustella sillä, että voidaan saada lahjoitusvaroja, niin kyllä kaupungille voi lahjoittaa rahaa ilman, että keskustakirjastosta tehdään säätiö.

Valtuutettu Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Hakaselle vain tässä se kommentti, että nämä keskustakirjaston vuokrat perustuvat kaupungin normaalin käytännön mukaan kustannusperusteisiin. Tuo tontti on kallis rakentaa – siihen Hakanen mielestäni ihan oikein puuttui siinä kohdassa, missä puututaan tähän keskustatunneliin ja sen varaukseen. Se ei tarkoita pelkästään sitä 2:ta miljoonaa vaan koko talon rakentamisen kustannuksissa näkyy suuresti se, että se on jouduttu rakentamaan tavalla, jota ei ole voitu tukea tunnelin kohdalta. Sitä ei ole voinut paaluttaa niin, että ne perustukset ovat kiin-

28.1.2015

---

ni siellä maassa, vaan se on jouduttu rakentamaan jännitteiseksi. Tämä on ollut kallis tekninen ratkaisu.

Kaikki tämä, mitä talo maksaa, niin aikanaan sitten – kirjasto tässä tapauksessa, mutta kaikkien muiden kohteiden kohdalla – muut hallintokunnat maksavat vuokrissa takaisin nämä rahoitus- ja rakentamiskustannukset. Siellä on se pieni lisäosuus, mutta niin olisi kaikissa niissäkin tiloissa, jotka vuokrataan ulkoa. Kaupunki voi poistaa sisäiset vuokrat vaikka kokonaan, mutta se ei lisää kaupungin rahaa yhtään. Lopputuloksena on se, että sitten tilakeskuksen tuloutuksesta tulee vastaavankokoisesti pienempi summa, joka kaupungilla on antaa sitten näiden hallintokuntien käyttöön.

Tämä sisäisten vuokrien keskustelu ei nyt kuulu tämän asian yhteyteen mielestäni ollenkaan.

Valtuutettu Pakarinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Vastaan lennossa tähän samaan asiaan kuin Rantanen perään, eli on mahdoton ajatus, että meillä rakennetaan jotain ja ne kustannukset, mitä siitä rakentamisesta aiheutuu, eivät tulisi vuokriin ja sen asianomaisen hallintokunnan maksettaviksi. Muussa tapauksessa menisimme kyllä ojasta allikkoon ihan vielä pahemmin kuin ehkä nyt. Totta kai, jos käytetään tiloja, niin siinä pitää olla kannustin myös pohtimaan, miten paljon tiloja käytetään, ja kannustimia myös sitten säästää, jos se on mahdollista.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Toistan: sisäiset vuokrat eivät ole omakustanteisia eivätkä perustu rakennuskustannuksiin, lainahintoihin tai muuhun. Ne ovat laskennallisia. Kysyn vielä, kuka tietää yhtään ainoaa kiinteistöalan yrittäjää, joka perii itseltään tuon tason vuokria?

Mitä tähän keskustatunnelivaraukseen tulee, niin se on paitsi juridinen asia kaavoituksen osalta, niin hyvin vahvasti myös poliittinen. Aikataulu riippuu siitä, onko poliittista tahtoa. Tätä voidaan viedä eteenpäin

28.1.2015

---

osayleiskaavamuutosta valmistelemalla. Sitä voidaan viedä eteenpäin yleiskaavamuutoksen valmistelussa. Esimerkiksi nyt helmikuun lopulla, kun päättyy yleiskaavan luonnoksen lausuntoaika, kaupunkisuunnittelu-
lautakunta, valtuusto tai kaupunginhallitus voi ohjeistaa jatkovalmistelua tavalla, joka helpottaa huomattavasti tämän kustannuspuolen ongelmien ratkaisemista.

Valtuutettu Alanko-Kahiluoto

Kiitos, puheenjohtaja.

Täytyy sanoa, että minun omat kokemukseni kaupunginvaltuutettuna, luottamushenkilönä ja lähiössä asuvana ihmisenä ovat olleet vähän sentyyppisiä, että minä olen oppinut suhtautumaan skeptisesti lupauksiin, jotka annetaan lähipalveluiden säilymisestä lähiöissä asuville ihmisille. Jos katsotaan, missä meillä Helsingissä on kaikkein huonokuntoisimmat koulut tai vähiten palveluita, niin siellä, missä asuvat kaikkein köyhimmät ihmiset, jotka pitävät kaikkein vähiten ääntä omista palveluistaan.

Sen takia minusta on ollut ilahduttavaa kuunnella tätä keskustelua ja lukea näitä ponsia, joita eri ryhmistä on tehty. Esimerkiksi tämä Jukka Relanderin ponsi, jossa esitetään, että samalla, kun valtuusto hyväksyy keskustakirjastohankkeen, selvitetään, miten voidaan pitää kiinni lähikirjastoverkosta, ettei sitä sitten supisteta. Se on minun mielestäni ihan hirvittävän tärkeä ponsi. Minä uskon kyllä, että helsinkiläiset tulevat aika tarkkaan katsomaan, mitä valtuusto sitten päättää näiden lupausten jälkeen.

Minä pidän todella tärkeänä sitä, että kaikissa lähiöissä olisi oma pysyvä kirjastonsa. Minä viittaan esimerkiksi siihen, että Herttoniemessä on kyllä sovittu, että kun tai jos lähikirjasto puretaan, niin sitä ei pureta ennen kuin kirjastolle on saatu omat tilat. Mutta minun mielestäni kysymys kuuluu, että jos omiksi tiloiksi sitten hyväksytään esimerkiksi vuokratilat, niin miten suurella luottamuksella lähiössä asuva asukas voi suhtautua siihen, että se lähikirjasto säilyy. Kyllä minun mielestäni täytyy lähteä siitä, että myös lähiöihin rakennetaan pysyviä kirjastorakennuksia eikä tehdä niin, että vuokrataan tiloja, mistä nyt sitten satutaan saamaan.

Valtuutettu Holopainen

? puheenjohtaja.

28.1.2015

Kirjaston konsepti varmasti ? siinä ajassa, kun sen rakentaminen aloitetaan, mutta minä uskon, että meidän kirjastotoimemme pystyy seuraamaan aikaansa. Se on jo näyttänyt, että kirjasto pystyy luomaan nahkansa jatkuvasti uudestaan. Miksi se on onnistunut tässä, johtuu pitkälti siitä, että kirjasto on kuunnellut ja kysynyt, mitä ihmiset toivovat kirjastolta.

Vastakkainasettelu sote-palveluita vastaan ei ehkä ole ihan täysin reilua. Kirjasto tekee myös ennaltaehkäisevää työtä. Se vastaa esimerkiksi ihmisten yksinäisyyden aiheuttamiin haasteisiin arjessa. Esimerkiksi Kallion kirjastossa järjestetään usein erityyppisiä kursseja, joissa ihmiset voivat tulla viihtymään, näkemään muita ihmisiä ja oppimaan uutta. Kirjasto ei ole vetänyt tiukkoja rajoja sen toiminnan luonteelle, mikä on erittäin hyvä.

Myöskään lähikirjastojen tarve ei ole vähentynyt, eikä näin tule tapahtumaan, jos tämä valtuusto saa päättää, ja ensi kaudella tietysti toivon mukaan seuraavakaan valtuusto ei koostu sellaisista valtuutetuista, jotka haluaisivat lähikirjastot lakkauttaa. Helsinkiin tulee tällä valtuustokaudella 35 000 uutta asukasta. Tätä olisi syytä miettiä myös muissa palveluissa. Eri käyttäjäryhmien kasvua ei ole huomioitu joissakin ikä- ja käyttäjäryhmissä. Nyt toivottavasti huomenna valtuusto strategiaseminaarissaan tätä pohtii.

Sauna minun mielestäni voi siellä olla – ehkä pienempänä kuin on ajateltu. Se voi olla täysin symbolinen, mutta en usko, että se pieni sauna sieltä kirjastoa muuten tulisi kaatamaan. Nettobudjetointia voisi harkita.

Olen iloinen, että hyväksymme pian hankkeen, joka vahvistaa sekä Helsingin että koko Suomen osaamista ja tuo uuden avoimen tilan keskustaan kaikille ihmisille.

Valtuutettu Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Rydmanin puheenvuoro edellä tyhjensi pajatson. Jos rakennuksesta halutaan mainittu törmäys- ja kohtaamispaikka sekä lisätä käyttäjämäärää kaikin kuviteltavissa olevin tavoin, tulisi harkita, pitäisikö rakennukseen kaikkien muiden mahdollisten ja mahdottomien, kirjastoon liittymättömien toimintojen lisäksi sisällyttää yhden luukun palveluperiaatteen toteuttamiseksi myös Alkon myymälä pidennetyin au-

28.1.2015

---

kioloajoin, Raha-automaattiyhdistyksen pelihalli ja sote-viraston palvelupiste?

Useissa puheenvuoroissa on tuotu esiin keskustatunnelivarauksen 2 miljoonan euron hinta pelkästään keskustakirjaston kohdalla. Kun keskustatunnelin toteutuminen tulevaisuudessakaan on vähintään epävarmaa, kysyisin apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäeltä, kuinka paljon keskustatunneliin varautuminen on jo tähän mennessä tullut maksaamaan muiden keskustan rakennushankkeiden osalta. Lisäksi kannatan valtuutettu Hurun pontta.

Kiitos.

Valtuutettu Karhuvaara

? puheenjohtaja.

? se uusi ponsiehdotus, jonka jouduin siis tänne tekemään. Se kuuluu seuraavasti... Vielä kun pääsisi tälle koneelle, niin olisi ihan mukavaa. Minä olen julkistanut sen tässä systeemissä, mutta minun tietokoneeni jostain syystä ei suostu tekemään yhtään mitään tämän eteen. Tulisiko tänne joku katsomaan tätä tekniikkaa? Tästä on kadonnut ihan kaikki. Lukeeko jonkun koneella se? Anteeksi tämä.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Se on presis sama.

Kiitos paljon. Kiitos vaan, täällä olisi paperi ja kynä fiksumpaa.

Hyväksyessään keskuskirjaston rakennushankkeen kaupunginvaltuusto edellyttää, että vastuuvirasto selvittää aktiivisesti mahdollisuuden toteuttaa kampanja lahjoitusvarojen keräämiseksi julkisen rahoituksen tueksi.

Tämä on nyt varmaan ihan juridisestikin oikein.

Kiitos.

Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

28.1.2015

Valtuutettu Hyttinen kysyi kokonaiskustannuksia siitä, millä tavalla kaiken kaikkiaan kaavassa varautuminen mahdolliseen – vaikkakaan ei tällä hetkellä missään rahoitussuunnitelmassa olevaan – keskustatunneliin on vaikuttanut. Ehkä tämän hankkeen osalta sanoisin, että oma huoleni, kuten sanoin jo aikaisemmin, on se, että kun tämä hankesuunnitelma on nyt viety hyvin pitkälle ja nämä ratkaisut on tehty sillä tavalla, että on varauduttu siihen olemassa olevaan kaavaan, niin jos nyt tätä hankesuunnitelmaa lähdetäisiin muuttamaan, niin tämä hanke hidastuisi huomattavasti, joka sitten omalta osaltaan vaarantaisi sen valtion rahoituksen, jolle on annettu aika tiukka aikaraami.

Kustannuksia tästä kaavavarauksesta on tullut myös niille yksityisille hankkeille, jotka ovat tässä Töölönlahdella. En pysty tässä yhteydessä sanomaan tarkkaa summaa kaikista kustannuksista. Se riippuu myös siitä, että miten esimerkiksi mahdollisten suuaukkojen osalta, haluttaisiinko sinne rakentaa. Se on ehkä kysymys, joka toivottavasti sitten perinpohjaisesti yleiskaavan valmistelun yhteydessä käydään läpi, että halutaanko se säilyttää ja mitkä ovat siitä mahdollisesti koituvat haitat.

Valtuutettu Hakola

Arvoisa puheenjohtaja.

Tänään on käyty paljon raikkaita keskusteluja niin puolesta kuin vastaanakin tässä asiassa, ja ehkä uusia tulokulmia on vaikea enää tuoda esille, mutta tuon kuitenkin tiivistetysti 4 omaa pointtiani. Ensinnäkin hanke on mielestäni kokonaisuutena tarkastellen varsin hyvä. Positiivista on erityisesti sen monimuotoisuus, se, että tässä hankkeessa on mukana yhteistyökumppaneita – nekin on täällä moneen kertaan jo lueteltu – se, että tällä on aivan varmasti merkittävä merkitys matkailulle. Kun katsoo tuota arviota siitä, kuinka paljon päiväkohtaisesti kävijöitä tuossa tilassa tulisi olemaan – 10 000 käyttäjää – se edellyttää kyllä jo jonkin verran myös muualta tulevia matkailijoita. On myös tuotu esille se, että tämä hanke on koko Suomen hanke. Tuohonkin on kohtuullisen helppo yhtyä.

Kolmantena pointtina, joka on positiivinen asia tässä, on tuo valtion rahoitusosuus. Se 30 miljoonaa, mikä tähän hankkeeseen on suunnattu, on äärimmäisen tärkeä. Kuten valtuutettu Niiranen muun muassa omassa puheenvuorossaan totesi, se on kuitenkin varsin harvinaista herkkua, että tämänkaltaisiin hankkeisiin valtion rahoitustakin tuossa määrin osoitetaan.

28.1.2015

Vähäpätöinen seikka eivät ole myöskään elinkeinoelämän vaikutukset. Se tuo varmasti työtä, joskaan sitten myöhemmässä vaiheessa ne eivät kirjaston valmistuttua ole varmastikaan enää niin merkittävät, mutta rakentamisvaiheessa ainakin sillä on merkittävä työllistävä vaikutus.

Mutta sitten aivan viimeisenä, arvoisa puheenjohtaja, yksi varoituksen sana.

Kun näitä hankkeita on totuttu hankesuunnitelmissa näin näkemään, ne ovat sitten lähes poikkeuksetta sitten myöhemmässä vaiheessa palanneet tänne, että niihin on täytynyt saada lisää rahaa. Katsonkin, että tämän suunnitelman budjetti pitää sitten pitää. Se on äärimmäisen tärkeää.

Lopuksi kannatan valtuutettu Karhuvaaran tekemää pontta.

Valtuutettu Männistö

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä on esitetty monia eri näkemyksiä, mutta tuntuu, että kaikki voivat yhtyä ainakin siihen, että sinänsä historiallista, merkittävän mittaluokan päätöstä tänään ollaan tekemässä. Keskustakirjastoa voi arvioida muutamasta eri näkökulmasta, ja näin aion tehdä.

Ehkä ensimmäinen näkökulma liittyy siihen, miten koko hanke lähti käyntiin ja alkoi syntyä. Silloin itse muistan, kuinka kaupunkisuunnittelulautakunnassa itse asiassa aika laajalla rintamalla pohdimme, mikä on se idea, se konsepti, se sisällöllinen juju, joka keskustakirjastossa oikein on. Silloin se ei ehkä ollut ihan kirkas. Puhuttiin siitä, kuinka tämä olisi kirjastotointa ylipäätään uudelleen määrittelevä, merkittävä lipulaiva ja vetovoimatekijä, mutta sellaista sisällöllistä uutta konseptia ei ehkä hankkeen alkuvaiheessa vielä ollut.

Kiistatta tämä on kirjasto. On hienoa saada kirjasto keskustaan. Kirjastot ovat osa suomalaisuutta, maamme ylpeydenaihe, ja aivan ydinkeskustassa tällainen merkittävä, ison mittaluokan kirjasto on tarpeen. Kuitenkin on todettava, että vain yksi kerros itse asiassa tästä hankkeesta on perinteisessä mielessä kirjastoa. Katsottaessa tarkemmin hanke on muuta kuin kirjasto. Suurimmalta osin se on itse asiassa monitoimitila, julkisella rahalla rakennettu sellainen. Voi sanoa, että nyt olemassa olevissa suunnitelmissa on menty eteenpäin siitä alkuperäisestä sisällöllisestä ideoinnista, mutta voi sanoa, että vieläkin täältä löytyy parempia ja heikompia toimintoja.

28.1.2015

Keskustan leikkipuiston toteuttaminen keskustakirjastohankkeen yhteyteen on mielestäni aivan huippujuttu. Se on asia, jota on kaivattu ja ajettu pitkään. Se, että keskusta saa leikkipuiston, on erinomainen asia. Sitten toisaalta kritisoin sitä, mitä moni on täälläkin esiin nostanut: onko sauna todella kustannuksiltaan ja hyödyiltään tässä tilassa sellainen, että se kannattaa toteuttaa? Riittääkö todella yksityisiä yrittäjiä ilman vuokratukea toimintaa pyörittämään? Avoimia mahdollisuuksia tämän hankkeen osalta on paljon, ja itse asiassa aika paljon tilaa on varattu sille, että sitä lopullista sisällöllistä konseptia ei ehkä vielä ole edes löytenyt.

Arkkitehtuurista voi sanoa, että hanke ainakin omasta subjektiivisesta näkökulmastani on upea. Se on todella arkkitehtonisesti hieno suunnitelma. Se hyödyntää suomalaista rakennuselementtiä, jota aivan liian vähän on käytetty, eli puuta. Mutta arkkitehtuuria katsoessa huolestuu välittömästi taloudesta ja tämän hankkeen toteuttamiskustannuksista. Tämä on kiistatta merkittävä investointi – 100 miljoonaa lähes. Helsingin lähtökohta oli, että tähän 100-vuotisjuhlavuoden hankkeeseen valtio tulisi vastaan puolella kustannuksista. On valitettavaa, että valtio ei sillä tasolla tukea kyennyt myöntämään, mutta kuitenkin 30 miljoonaa euroa.

Valtuusto on itse asettanut erittäin tiukat reunaehdot tälle taloudelle. Olemme budjettipäätöksen yhteydessä todenneet, että tämän hankkeen aiheuttamista toimintamenojen kasvupaineista vähintään puolet tulee kattaa kirjastotoimen sisältä. Tämä on valtuuston sitova tahto. Niin ikään on todettu budjetin yhteydessä, että 98 miljoonan investointi ei saa ylittyä. Hanketta on välittömästi karsittava, jos ylityspaineita ilmenee.

Summa summarum: Hanke ei ole kaiken aikaa ollut analyttisesti ja sisällöllisesti vahvalla pohjalla. Se voi silti onnistua erinomaisesti. Tästä voi tulla huippujuttu. Se kuitenkin vaatii ketteryyttä ja rohkeutta. Se vaatii tarvittaessa myös kykyä muuttaa suuntaa niiden sisällöllisten toimintojen osalta, mitä on suunniteltu. Säätiömalli voi olla toiminnallisesti paras tämän turva. Jos kustannukset uhkaavat ylittyä, tarvitaan karsintaa. Sen lisäksi tarvitaan hyviä yhteistyökumppaneita – yliopistoja, korkeakouluja, varhaiskasvatusta, mutta myös kaupungin ulkopuolisia toimijoita. Tämä voi olla vetovoimatekijä. Tehdään siitä sellainen.

Lopuksi kannatan valtuutettu Modigin erinomaista pontta.

28.1.2015

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Me olemme puhuneet tästä asiasta reilut 2,5 tuntia eri äänenpainoilla ja eri äänialoissa. On niin kotoinen olo. Tällaista on aika paljon meillä päivittäin, eli jaksetaan samaa asiaa jauhaa parikin tuntia. Mutta hyviä kommentteja, hyviä puheenvuoroja – hyviä puheenvuoroja asian puolesta. Tämä on kaikki kaunista, mitä siellä sisällä on.

Ensinnäkin tässä alkuun sanon, että kannatan Hakasen molempia ponsia. Meinasin itsekin tehdä ponnin tuohon:

Hyväksyessään keskuskirjaston hankesuunnitelman valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää, miten turvataan Hermannin saunan kirjojen lainaus.

Mutta se oli tällainen heitto. Mutta oikeasti minä otin kopin tuosta, kun valtuutettu Mäkimattila puhui kansalaiskeräyksestä. Näinhän tämä meillä yleensä aina menee. Kun sotaveteraaneille tarvittaisiin rahaa, niin sotilaat käyvät ovilla hattu kädessä pyytämässä rahaa kansalaiskeräykseen. Lastensairaalaan tarvittiin rahaa, sinne ei löytynyt. Ja kuitenkin tämän kirjaston kustannukset jo vuositasolla ovat enemmän, mitä olisi se lastensairaala maksanut. Ihmettelen näitä, mutta en kuitenkaan vastusta tätä. Koska tämä on yhteisissä budjettineuvotteluissa valtuustoryhmien kesken sovittu, niin asiahan näin etenee, mutta ihmettelen vaan, että jonnekin löytyy fyrkkaa, jonnekin ei.

Kiitos.

Valtuutettu Sevander

? puheenjohtaja.

? että tämä rakennushanke pitäisi lykätä, koska taloudellinen tilanne on niin heikko. Eli tämä pitäisi heidän mielestään rakentaa myöhemmin. Eikö se olisi juuri järkevää rakentaa nyt ihan kansantaloudellisesti katsottuna? Rakennusala muutenkin on jonkinasteisissa vaikeuksissa. Pidämme tällaisilla hankkeilla talouden rattaat pyörimässä. Se, minkä takia tämä on järkevää rakentaa nytkin, niin usein taloudellisen taantumien aikana ainakin teoriassa rakennuskustannukset ovat matalammat kuin nousukauden aikana, eli siinäkin on järkevyyttä.

28.1.2015

Mikäli tämä hanke rakennettaisiin sitten myöhemmin, niin se ainakin varmistaisi sen, että tämä tulisi entistä kalliimmaksi veronmaksajille. Aivan, miten entinen kulttuuriministeri Arhinmäki tuossa sanoi, että nyt, kun tähän on saatu valtion rahaa ja tulevaisuudessa se tuki olisi paljon pienempi, niin tällä tavalla myös Helsingin ulkopuoliset kunnat välillisesti tukevat tätä hanketta. Myöhemmin, jos tämä hanke viedään läpi, niin tämä kaatuu lähestulkoon kokonaan helsinkiläisten veronmaksajien niskaan. Siinä mielessä tämä on erittäin hyvä hanke toteuttaa juuri nyt.

Valtuutettu Lindell

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Mielestäni iso puurakennus on erittäin suuri haaste. Meillä ei ole riittävästi kokemusta näin valtavasta puurakentamisesta. Ei tarvitse olla kristallipalloa, jos väittää, että kustannukset tulevat karkaamaan – ja reilusti, ehkä 130—150 miljoonan haarukkaan. Ylläpitokustannukset tulevat olemaan valtavat. Pidän tätä erittäin korkeana.

Näen tässä tällaisen arvokysymyksen myös. Meillä on vanhuksia ja lapsia, koulusta pitäisi pitää huolta, sosiaali- ja terveysmenot tulevat kasvamaan koko ajan. Joka paikasta pitää säästää. Samanaikaisesti meillä on varaa laittaa tämän tyyppiseen hankkeeseen Helsingin kaupungin rahaa valtava, valtava summa. Meille korostetaan sitä, että nyt, kun valtio maksaa 30 miljoonaa, me voimme itse heittää kyllä sen 100 miljoonaa sinne kylkeen. Mielestäni näin ei voitaisi tehdä.

Toki tiedän, että budjettisovussa tästä on jo päätetty ja tämä tulee varmaan menemään läpi. Siitä ei ole kysymys, mutta se, että arvokysymys tämä on, enkä voi olla tämän hankkeen takana. Kannatan Ebelingin hylkäystä.

Valtuutettu Kanerva

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Oikeastaan Lindellin listaa voisi jatkaa vielä, että Hurstin leipäjonot siellä vaan kasvavat – eikö niin, Hursti? – ja työttömyys ja köyhyys lisääntyvät, eläkeläisiltä leikataan indeksit. Tänä aikana juuri sitten lähdetään pullistelemaan raken ? . Tämä vaikuttaa täysin mielettömältä. Tämä homma on ihan uuno. Tämä on varsinainen turhapuro.

28.1.2015

Valtuutettu Relander

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Äskeiseen lyhyt kommentti: Kannatan lämpimästi sitä, että me tuemme kaupungin köyhiä. Yksi tapa tukea heitä on ilmainen kulttuuritarjonta, jota on saatavilla kirjastoissa. Tietysti myös ruokaa ja sairaanhoitoa tarvitaan.

Tämä on ollut hyvä keskustelu. Minä en halua venyttää sitä pidempään, mutta kuunnellessa puheenvuoroja on yksi asia, joka ei ole tullut esiin, jonka minä haluaisin vielä sanoa, ja mikä on tärkeä syy myös rakentaa keskustakirjasto. Kun minä olin Oslossa tapaamassa muita Skandinavian kirjastoseurojen edustajia, minä huomasin, että he puhuivat valtavasti rasismista. Minä ihmettelin, että mikä juttu tämä on. Minkä takia kirjastolaiset puhuvat rasismista? Mutta ilmeni, että heidän kirjastoissaan järjestetään hirvittävän paljon keskustelutilaisuuksia, kansalaistapahtumia, ja niihin on tietysti tullut myös ryhmiä, jotka haluavat tuoda omia aatteitaan esiin.

Tämä osoitti, että kirjastojen käyttö monipuolistuu. Se on monipuolistumassa kovaa vauhtia. Lainauksien takia kirjastoihin tullaan edelleen, mutta sinne tullaan kasvavassa määrin myös muista syistä. Tietysti samalla, kun ne aineistot digitalisoituvat ja osa lainoista voidaan jatkossa varmaan hoitaa ihan kotoa käsin, niin me keksimme ja kehitämme kirjastoille uusia käyttöjä. Nämä muut käyttötavat tulevat korostumaan jatkossa. Sen takia on äärimmäisen arvokasta, että me kansallisesti merkittävälle paikalle tämän maan pääkaupunkiin rakennamme sellaisen kirjaston, joka toimii tämän muutoksen laboratoriona – että me viemme tätä kehitystä eteenpäin, että me olemme kehittämässä uusia 2000-luvun kirjastoja tässä kaupungissa. Sen takia se, että perinteistä kirjastotoimintaa no vain yhdessä kerroksessa, on tämän hankkeen vahvuus eikä heikkous.

Kiitos.

Valtuutettu Huru (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Se on totta, että kulttuuri on sielun kehto, mutta se ei paljon lämmitä silloin, kun ihmisellä on nälkä. Jos vuokratulot vuodessa ovat se 5 miljoonaa, niin se taatusti on pois jostakin, oli se sitten asukastalotoiminnasta tai muuten köyhien auttamisesta.

28.1.2015

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

Arvoisa valtuusto. Bästa ordförande.

Tämä on tärkeä ja hieno hanke, varsinkin, jos se voidaan toteuttaa niin, että tähän ei tule tällaista kaupallista myrkkyä tämän ? . Mutta minä kommentoin nyt toista asiaa. Minä kuulun niihin, jotka toimivat ja tekevät työtä sen eteen, ettei tämä keskustakirjasto johtaisi lähikirjastoverkoston alasajoon. Katson kuitenkin rehellisyyden nimissä tärkeäksi sanoa, jotta keskustelupöytäkirjaan merkitään, että pidän valheellisena sanoa, että tämäkin hanke ei millään tavalla vaaranna lähikirjastoja. Ne päätökset siitä, säilyykö lähikirjastoverkko vai ei, tehdään myöhemmin.

Minä pidän poliittisena teatterina sitä, että ? ponsia, että tässä yhteydessä muka suojellaan lähikirjastoja. Ne ratkaisut tehdään myöhemmin. Kun en aio äänestää näiden ponsien puolesta, niin se ei johdu siitä, että minä vastustan lähikirjastoja, vaan siitä, että minä en halua olla mukana tässä asiassa, jonka minä arvioin poliittiseksi teatteriksi. Tavallaan halutaan teeskennellä, että ei ole vaaraa, kun vaara kuitenkin on. Ne vaarat pitää torjua myöhemmin eikä tässä vaiheessa.

Kiitos.

Ledamoten Storgård

Tack, ordförande. Hyvät valtuutetut.

Pikkuinen historianluento: Suomen ensimmäinen yleinen lainakirjasto perustettiin jo 1794. Se oli Vaasassa. Se oli Vaasan lukuseuran kirjasto. Nyt me elämme aikaa, jolloin oikeasti on hirvittävän tärkeää tietää, kuka on, mistä tulee ja mihin on menossa. Se, mikä on oma kulttuuri, mitä muista kulttuureista voidaan saada. Kirjasto on sellaisen kehto. Se on myös sivistyksen kehto. Se on demokratian kehto. Ja niin kuin minä sanoin äsken, me emme tee tätä pelkästään itsellemme. Me teemme tätä lapsillemme, lastenlapsillemme, ja tässä on 100 vuoden perspektiivi. Me emme voi ajatella seuraavaa vaalikautta, tätä vaalikautta tai kvartaaleja niin, että se kestää 3 kuukautta. Yrittäkää katsoa hiukan pidempään.

28.1.2015

Silloin, kun Ateneumia rakennettiin, sitä varten järjestettiin kansalaiskeräys. Suomi oli todella köyhä, mutta siihen kuitenkin riitti jonkun verran rahaa. Turun yliopisto – se on vapaan kansan lahja vapaalle tieteelle. Sitä varten järjestettiin kansalaiskeräys. Nyt meillä on oma kansalaiskeräys, joka tarkoittaa sitä, että meillä on verorahoja. Tämä on sellainen asia, johon niitä kannattaa käyttää.

Tässä on monta kertaa sanottu ennaltaehkäisevästä työstä. Minä tapasin yhden rantojen miehen tässä vähän aikaa sitten. Hän kertoi tavanneensa juuri Sofi Oksasen. Minä kysyin, miten se nyt sitten kävi. Hän oli käynyt kirjastossa lukemassa sen Sofin kirjoja ja he olivat törmänneet raitiovaunussa, ja se oli niin kivaa, kun hän oli sitten sen kanssa jutellut filosofiasta sen reissun. Me emme voi ajatella, että kirjasto on jonkunlainen etuoikeutettujen paikka. Me emme voi ajatella sitäkään, että kirjasto on pelkästään syrjäytyvien paikka. Se on paikka, jossa nämä kaikki ihmiset ja siltä väliltä kohtaavat.

Minä kehottaisin: menkää kirjastoon. Menkää katsomaan, mitä se nykyaikana on. Ihan mikä tahansa Helsingin kaupunginkirjaston eri toimipisteistä voi kertoa teille sen. Ottakaa vaikka oma lapsenne tai lapsenlapsenne mukaan ja katsokaa, mitä he löytävät sieltä kirjastosta. "Tervetuloa kirjastoon", sanoisin, jos olisin nyt kirjastotoimenjohtaja, mutta hän on täällä jossakin sitä kuuntelemassa.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Wallgrenin puheenvuoroon, jossa hän noin summamutikassa kyseenalaisti muiden esitysten motiivit, haluaisin pari kommenttia esittää. Ensinnäkin suhtautuminen keskustakirjastoon riippuu hyvin monella helsinkiläisellä siitä, onko sillä ja minkälainen vaikutus lähikirjastoihin. Sen takia on tärkeää, että silloin, kun kaupunginvaltuusto tekee tästä keskustakirjastohankkeesta päätöksen, se hyvin selvästi ilmaisee tahtonsa turvata lähikirjastot ja niiden riittävät resurssit.

Toiseksi: silloin, kun kaupunginvaltuusto käsittelee budjettia – esimerkiksi viime kerralla käsitteli – muun muassa valtuutettu Wallgren oli sitä mieltä, että siinä vaiheessa on myöhäistä enää puuttua niihin esityksiin, jotka tulevat tänne. Juuri nyt on oikea aika valtuuston ilmaista tahtonsa lähikirjastojen resursseista, koska helmikuussa meillä on edessä täällä valtuustossa budjettiraamikeskustelu. Sen jälkeen kaupunginhallitus

28.1.2015

---

ryhtyy tekemään budjettiraamia. Jollemme me tällaisia asioita ota esille nyt, niin milloin me pääsemme siitä leikkaamisen oravanpyörästä ikinä ulos? Pitää vaikuttaa taloussuunnitelmaan ajoissa eikä selitellä aina siten jälkeenpäin, ettei tälle enää mitään mahda.

Valtuutettu Wallgren (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Arvoisa valtuutettu Yrjö Hakanen.

Minä arvostan Hakasen arvioita. En usko, että hänellä, Yrjö Hakasella, on tässä vilpillisiä tarkoituksia. Minulla on vain eri arvio siitä, missä kohtaa... Ei siis, minulla ensimmäinen arvio on se, että mielestäni ei voida väittää, etteikö keskustakirjastopäätös vaarantaisi lähikirjastoverkkoa. Se vaarantaa sen ja ainoastaan kovan taistelun kautta nämä molemmat voidaan saada. Tästä me olemme varmaan samaa mieltä. Se, että missä kohtaa tämä vaara voidaan välttää, niin siitä minulla on tänään nyt eri arvio kuin arvoisalla Hakasella. Ei sen kummempaa – yhteistyö jatkuu.

Kiitos.

Valtuutettu Lipponen

Kiitos, puheenjohtaja.

On todella hieno asia, että keskustakirjasto on nyt näin pitkällä ja täällä valtuuston käsittelyssä. Tämä oli kirjasto- ja kulttuurilautakunnan kovan työn tulosta 90-luvulla ja 2000-luvun alussa. Kiitos kuuluu silloiselle kirjastotoimen johtajalle, Maija Berndtsonille. Ilman hänen sinnikkyyttään emme nyt olisi tänä päivänä tässä pisteessä, että olemme jo näin pitkällä. On mukava muistaa, että olimme silloin Anni Sinnemäen kanssa lautakunnassa ja hän oli puheenjohtajana, ja muun muassa eräässä radiohaastattelussa sitten puhuimme, että ehkä se 2017 tämä keskustakirjasto valmistuisi. Lautakunnassa vähän paheksuttiin, että emme ole tarpeeksi kunnianhimoisia tämän määräajan suhteen, mutta hyvä, että nyt päästäisiin ehkä sitten rakentamaan tätä kirjastoa. Hienoa, että tämä ehkä toteutuu.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät kollegat.

28.1.2015

Valtuutettu Storgård sanoo, että pitää nähdä vähän pitemmälle. Meidän puolueessammekin on sanottu minulle, että "René, sinä et ole oikein pitkänäköinen, sinun pitäisi vähän nähdä pitemmälle juttuja". Minä sitten ymmärsin asian ilmeisesti vähän väärin. Minä kävin lääkärissä, ja lääkäri pyysi minut siihen ikkunan ääreen ja sanoi: "Katso, näetkö tuon auringon?" Minä sanoin: "Kyllä". Se sanoi, että "no ei tuon pitemmälle tarvitse nähdä".

Kiitos.

Valtuutettu Arhinmäki

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Arvoisa puheenjohtaja.

Varmaan kun sanotte, että tämä on päätösesityksen vastainen, niin voitte kertoa eksplisiittisesti, minkä kohdan vastainen se on.

Välihuuto!

Anteeksi, ponsi, miltä osin...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Ei, vaan miltä osin ponsi on päätösesityksen vastainen? Sen kun kerrotte selkeästi, niin sitten voidaan ehkä hyväksyäkin se. Minä en löydä nimittäin tästä päätösesityksestä mitään sellaista, jonka vastainen tämä eksplisiittisesti olisi.

Toinen huomio: kyseinen lause löytyy Helsingin strategiasta, jonka olemme yhdessä hyväksyneet, sivulta 16, eli se on Helsingin strategian mukainen. Mutta puheenjohtaja varmaan voi kertoa tarkalleen, minkä päätösesityksen kohdan vastainen se on. Muussa tapauksessa...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Valtuutettu Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin vain tarkentanut näitä samoja seikkoja. Mutta kannatan tätä pontta jatkossakin.

28.1.2015

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Valtuutettu Lovén

Ymmärsin pikkuhiljaa, kun puheenjohtaja käänsi päänsä pois tuonne tutkiakseen asiaa tarkemmin, että minulla onkin puheenvuoro.

Tässä sellainen asia, mikä minulla nousi mieleen, niin tuo oli kyllä oikein hieno – harmi, ettei ollut pontena ja vastaesityksenä ja aloitteena. Minun mielestäni oli oikein kaunis ajatus tämä Alanko-Kahiluodon, että jokaiseen lähiöön kirjasto. Haluaisin nähdä lapsuusmaisemissani Pihlajamäessä uuden sivukirjaston sen vanhan poistetun tilalla. Sen halusin vain todeta.

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Edelleenkin ponsi ei ole millään tavalla vastakkainen minkään esitetyn kanssa. Se on suoraan kaupungin strategiasta sanasta sanaan otettu, yhdessä hyväksytyt, joka vahvistaa tätä päätöstä, jonka keskeinen osa on se, että lähikirjastoja ei uhata tällä päätöksellä, joka on valtuustostrategiassa hyväksytyt ajatus. Se on tärkeintä, että se tämän keskustelun hyvin laajana näkemyksenä tulee myös mahdolliseksi ponsiäänestykseksi.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Valtuutettu Taipale

Puheenjohtaja.

Olen ollut kerran ? pitkän karrierini kanssa ponsien kanssa tekemisissä, tosin Elannon edustajistossa, jossa puhemiehenä oli Fagerholm. Hän ehdotti, että ponsi laitetaan pöydälle, kun se on niin hankala. Siitä keskusteltiin puoli tuntia, jonka jälkeen joku keksi, että eihän pontta saa laittaa pöydälle, jolloin Fagerholm sanoi: "Ei saakaan, mutta minä vaan ehdotin sitä, jotta se olisi ratkaissut tämän asian".

Kiitos.

28.1.2015

Valtuutettu Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun tässä hankesuunnitelmassa sivulla 15 myös tuodaan esille strategiaohjelman toteuttaminen hankkeessa ja tässä tuodaan nämä samat asiat esille, niin onko tarkoitus, että nämä myös sitten poistetaan hankesuunnitelmasta? Koska silloinhan ne ovat ristiriidassa päätöksen kanssa.

Apulaiskaupunginjohtaja Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä päätöshän, itse päätösehdotus, koskee tätä keskustakirjaston hankesuunnitelmaa, eikä ole sellaisenaan päätös verkosta, mutta tässä liitteessä olevassa materiaalissa on nimenomaisesti viitattu tässä yhteydessä valtuustostrategiaan ja siihen, millä tavalla osana valtuustostrategiaa tätä päätöstä on viety eteenpäin, lähtien sekä siitä päätöksestä, että viedään keskustakirjastohanketta eteenpäin, että siitä, että lähikirjastoverkkoon ei tulla tämän takia koskemaan. Ne ovat liiteaineistoissa, mutta itse hankepäätös tietenkin koskee tämän yhden hankkeen rakentamista.

Valtuutettu Männistö

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä hankkeen perusteluteksteissä todetaan yksiselitteisesti, että kaupunginvaltuuston 12.11.2014 hyväksymässä 2015 talousarviossa ja vuosien 2015—2017 taloussuunnitelmassa edellytetään, että keskustakirjastohankkeen toteutuessa vähintään puolet käyttötalouden toimintamenojen nousupaineesta katetaan kirjastotoimen toimintamenojen sisällä tai uusilla kirjastotoimen ulkopuolisilla tulonlähteillä. Sen lisäksi, kun lukee valtuutettu Arhinmäen ponnien muotoilun, niin se selkeästi ei ole yleistä ponsimuotoa "selvitetään", "edistetään" tai "toimitaan jollain tavalla tulevaisuudessa", vaan se on niin sanotusti kategorinen, jolloin se on aivan selkeästi tällaisena tulkittava vastaesitykseksi. Tältä osin puheenjohtajan linjaus on ihan oikea.

28.1.2015

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Se onneton kohta, jonka valtuutettu Männistö luki, ei pitänyt sisällään kannanottoa siihen, että lähikirjastoverkkoa supistettaisiin. Ei millään tavalla. Sillä kohdalla ei voi kumota sitä esitystä, jonka Arhinmäki on tehnyt koskien sitä, että keskustakirjasto toteutetaan vaarantamatta lähikirjastoverkkoa. Sinänsä tämä on tietysti paljastavaa, että kokoomus täällä todella haluaa vähentää lähikirjastoja.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Mari Puoskari
puheenjohtaja
ordförande

Antti Peltonen
hallintopäällikkö
förvaltningschef

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Silvia Modig
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Harri Lindell
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot